

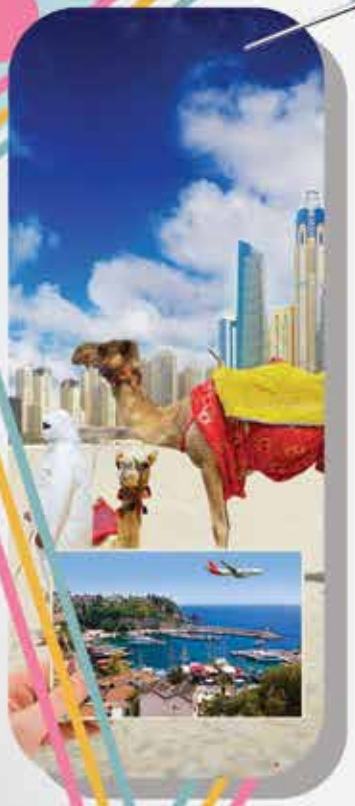
KÖRFEZ TURİZM PAZARINA GİRİŞ STRATEJİLERİ

www.baka.org.tr - www.investinwmr.org.tr

BATI AKDENİZ KALKINMA AJANSI
WEST MEDITERRANEAN DEVELOPMENT

BAKA

KASIM 2013

HAZIRLAYAN
Ali Galip BİLGİLİ
Isparta Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü

ÖZET

Antalya 2011 yılında 10.346.675 ve 2012 yılının 11 aylık döneminde 10.178.335 turist sayısıyla Dünya'da en çok ziyaret edilen beşinci şehir olmuştur (Euromonitor International). Bununla birlikte ziyaretçilerin çoğunun başta Almanya ve Rusya olmak üzere Avrupa ülkelerinden ve kısmen de Akdeniz çanağındaki ülkelerle Ortadoğu'dan olması, Antalya'nın uluslararası bilinirlikte istenen seviyeye ulaşmadığının göstergesidir.

Antalya'da bulunan büyük ölçekli otellerin yaklaşık %90'nın turizm sezonu dışında kapalı olması ve turizm sezonunda da Avrupa'da yaşanan ekonomik krizlere paralel olarak zaman zaman durgunluk yaşanması Batı Akdeniz Bölgesi'nin Antalya'nın liderliğinde yeni pazarlara açılmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu çalışmada hedef pazar olarak aralarında ekonomik ve siyasi işbirliği bulunan Basra Körfezi'ne kıyısı olan ve Körfez Ülkeleri olarak bilinen Suudi Arabistan Krallığı, Kuveyt Devleti, Katar Devleti, Bahreyn Krallığı, Birleşik Arap Emirlikleri ve Umman Sultanlığı seçilmiştir.

Arap Baharı ile birlikte Körfez Arap turistlerinin tatil için birinci tercihi olan Mısır, Lübnan ve Suriye'de yaşanan çatışmalar güvenlik gerekçesi ile bu ülkelere olan rağbeti azaltmıştır. 11 Eylül olaylarından sonra Amerika, Kanada, İngiltere ve İspanya'ya giden Arap turistlerin başta vize işlemleri olmak üzere karşılaştıkları zorluklar bu ülkelere giden turist sayısının azalmasına neden olmuştur. Malezya ve Endonezya ise Körfez Ülkeleri vatandaşları için tatil seçeneklerinde popüler olmaya devam etmektedirler.

Türkiye'nin son 10 yılda Körfez Ülkeleri nazarında her anlamda popülerliğinin artması, Türk dizilerinin Arap televizyonlarında yayınlanması, Arap Baharı ile Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da yaşanan karışıklıklar, Malezya ve Endonezya'nın Türkiye'ye göre uzak olması, Avrupa ve Amerika'da helal gıda, ibadet mekânları ve diğer konularda yaşanan sıkıntılar Türkiye'ye olan ilgiyi arttırmıştır. Ancak bu ilgi başta İstanbul olmak üzere Bursa, Yalova ve Trabzon'a yönelmiştir. Bu ülkelerden Antalya'ya direk uçuşların olmaması ve Antalya'nın yeterince tanınmaması nedeniyle Körfez ülkelerinden Batı Akdeniz Bölgesi'ne henüz istatistiklere girmeye değecek ölçüde ziyaretçi trafiği başlamamıştır.

Bu çalışmanın amacı Batı Akdeniz Bölgesi'nin Körfez Ülkeleri'nde yaşayan Arap turistler tarafından neden az tercih edildiğini tespit etmek ve Türkiye'ye yönelen yüksek nitelikli zengin Arap turistleri Batı Akdeniz Bölgesi'ne çekmek için neler yapılması gerektiği ile ilgili stratejileri belirlemektir.

GİRİŞ

Petrol ve doğal gaz rezervlerinden dolayı diğer Arap ülkelerine göre refah seviyesi yüksek olan Körfez Ülkeleri, başta Suudi Arabistan olmak üzere ortalama 2 ile 5 arasında yurtdışı seyahat alışkanlıkları olan turist potansiyeline sahiptir. Ortadoğu dış turizm pazarının %60'ını oluşturan Körfez Ülkeleri'nden yurtdışına seyahat edenlerin sayısı son on yılda petrol fiyatlarındaki artışa paralel olarak artmaya devam etmektedir.

1990'da 8,2 milyon olan Ortadoğulu turist sayısı 2010 yılında 36,2 milyona ulaşarak son 20 yılda dört kattan fazla artmıştır. 2000-2010 yılları arasında Ortadoğu dış turizm pazarı ortalama %9,9'luk büyüme ile %3,4 olan dünya ortalamasının çok üzerinde bir orana ulaşarak dünya turizm pazarında en üst sırada yer almıştır.

Türkiye'nin özellikle sahip olduğu turizm potansiyeli, muhteşem doğası, ılıman iklimi, alışveriş merkezleri, mutfak zenginliği ve yakın bir destinasyon olması, Körfez halkını, tatillerini Türkiye'de geçirme noktasında etkilemektedir. Bu noktada bu ülkelerdeki T.C Konsolosluklarından vize alınabilmesinin yanı sıra Türkiye'deki Uluslararası Havalimanlarından da vize alınabilmesi gibi sağlanan bazı kolaylıkların önemi de unutulmamalıdır. Son yıllara özgü olarak bölgenin özellikle tercih ettiği yakın Arap ülkelerinde (Mısır, Bahreyn, Suriye, Mağrib ülkeleri gibi) birtakım iç güvenlik sorunları çıkması dolayısıyla Türkiye en güvenli ülke listesinin başında gelmektedir. Büyük tur operatörleri, 2012 yılı birinci yarısı itibariyle Türkiye'ye gidiş ve rezervasyon hakkında yaklaşık olarak %80 civarında bir artış olduğunu ifade etmektedirler.

Bu çalışmada Körfez Ülkeleri'ne genel bir bakıştan sonra Körfez dış turizm pazarı ve Arap turistlerin karakteristik özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonraki bölümlerde ise Türkiye'nin Arap turistler tarafından tercih edilmesine rağmen Antalya'nın neden yeterince bu tercihler arasında yer almadığı konusu irdelenmiş ve yapılan analizler ışığında turizmin başkenti olan Antalya'nın Körfez dış turizm pazarından hak ettiği payı alabilmesi için neler yapılması gerektiği hususunda yol haritası çizilmiştir.

Bu çalışmada Nisan 2012'de Bursa'da düzenlenen **Arap-Türk Turizm Buluşması,** Mayıs 2012'de Ankara'da düzenlenen **METEX (Ortadoğu Turizm Fuarı),** Kasım 2011'de ve Nisan 2012'de Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı koordinasyonunda Batı Akdeniz Bölgesinin turizm potansiyelinin tanıtımına yönelik düzenlenen tanıtım programlarına katılan Arap tur operatörü temsilcileri ile yapılan ikili görüşmeler ve katılımcılara uygulanan anket sonuçlarından yararlanılmıştır. Ayrıca internet kaynakları ile Riyad ve Dubai Turizm Ataşelikleri tarafından hazırlanan raporlar ve sağlanan veriler kullanılmıştır.

1 KÖRFEZ ÜLKELERİNE GENEL BAKIŞ

Suudi Arabistan Krallığı

Nüfus	:	26,534.504 milyon (5,576.076 milyon yabancı)
Yüzölçümü	:	2.149.690 km2
Kişi Başına Düşen Milli Gelir	:	24.500 ABD Doları
Başkent	:	Riyad
Dil	:	Arapça
Din	:	İslam
Para Birimi	:	Suudi Arabistan Riyali (1SAR=0,27 ABD Doları)
Başlıca Şehirler	:	Riyad (5,194 milyon), Cidde (3,430 milyon), Mekke (1,534 milyon), Medine (1,100 milyon). Nüfusu 500.000'den fazla olan kentler: Damam, Hufuf, Taif, Tebuk.
Yönetim Biçimi	:	Krallık
Devlet Başkanı ve Başbakan	:	Kral Abdullah bin Abd al-Aziz Al Saud
Tatil Dönemleri (2013)	:	

- ✔ Hz.Muhammed'in Doğumu, 24 Ocak 2013
- ✔ Ramazan Bayramı, 08 Ağustos 2013 (7 gün)
- ✔ Kurban Bayramı Tatili, 10 Ekim 2013 (11 gün)
- ✔ Milli Gün, 23 Ekim 2013
- ✔ Hicri Yılbaşı, 05 Kasım 2013
- ✔ Hafta Sonu Tatilleri: Perşembe-Cuma
- ✔ Okul Tatilleri: 22 Aralık-06 Ocak, 29 Mart-06 Nisan, 06 Haziran-03 Ekim

Ekonomi : Ülkenin kesinleşmiş petrol rezervleri toplamı 264 Milyar varilden fazla olup, bu rakam Dünya rezervleri toplamının % 21'ini oluşturmaktadır. Petrol yatakları, Petro-kimya sanayisi ve yapay gübre üretimi gibi sanayi kollarının yanı sıra demir-çelik sanayisi, çimento sanayisi, besin sanayisi, vb. dallar hızla gelişmektedir.

Kuveyt

Nüfus	:	2,646 milyon (1,355 milyon Kuveyt vatandaşı, 1,291 milyon göçmen)
Yüzölçümü	:	17.818 km2 (2.590 km2'si Suudi Arabistan ve Kuveyt arasında kalan tarafsız bölge)
Kişi Başına Düşen Milli Gelir	:	42.200 ABD Doları
Başkent	:	Kuveyt
Dil	:	Arapça
Din	:	İslam
Para Birimi	:	Kuveyt Dinarı (1 Kuveyt Dinarı=3,57 ABD Doları)
Başlıca Şehirler	:	Kuveyt (254.503), As-Salimiyah (145.314), Hawalli (104.901)
Yönetim Biçimi	:	Emirlik
Devlet Başkanı	:	Kuveyt Emiri Sheikh Sabah Al-Ahmad Al-Jaber Al-Sabah
Tatil Dönemleri (2013)	:	

- ✔ Yılbaşı Tatili, 01 Ocak 2013
- ✔ Hz.Muhammed'in Doğumu, 24 Ocak 2013
- ✔ Milli Gün, 25 Şubat 2013
- ✔ Bağımsızlık Günü, 26 Şubat 2013
- ✔ Mirac Gecesi, 06 Haziran 2013
- ✔ Ramazan Bayramı, 08 Ağustos 2013 (5-10 gün)
- ✔ Kurban Bayramı Tatili, 15 Ekim 2013 (5-10 gün)
- ✔ Hicri Yılbaşı, 04 Kasım 2013
- ✔ Muharremin Onu (Aşure), 13 Kasım 2013
- ✔ Hafta Sonu Tatilleri: Cuma-Cumartesi
- ✔ Okul Tatilleri: 20 Aralık-06 Ocak, 04 Nisan-14 Nisan, 13 Haziran-05 Ekim

Ekonomi : Kuveyt 104 milyar varil petrol rezervi ile Dünya petrol rezervlerinin %9'una sahiptir. Petrol ürünleri ihracatın %95'ini oluşturmaktadır. Petrol fiyatlarındaki artış Kuveyt'in ekonomik krizlerden etkilenmesini önlemiştir.

Katar

Nüfus	:	1,951.591 milyon (950 bin Qatar vatandaşı, 1 milyon göçmen)
Yüzölçümü	:	11.521km2
Kişi Başına Düşen Milli Gelir	:	104.300 ABD Doları
Başkent	:	Doha
Dil	:	Arapça
Din	:	İslam
Para Birimi	:	Katar Riyali (1 QAR=0,27 ABD Doları)
Başlıca Şehirler	:	Doha, Messaied, Ras Laffan, Rayyan
Yönetim Biçimi	:	Emirlik
Devlet Başkanı	:	Katar Emiri Şeyh Hamad Bin Khalifa Al Thani
Tatil Dönemleri (2013)	:	

- ✔ Yılbaşı Tatili, 01 Ocak 2013
- ✔ Hz.Muhammed'in Doğumu, 24 Ocak 2013
- ✔ Ramazan Bayramı, 08 Ağustos 2013 (5-10 gün)
- ✔ Kurban Bayramı Tatili, 15 Ekim 2013 (5-10 gün)
- ✔ Hicri Yılbaşı, 04 Kasım 2013
- ✔ Muharremin Onu (Aşure), 13 Kasım 2013
- ✔ Milli Gün, 18 Aralık 2013
- ✔ Hafta Sonu Tatilleri: Cuma-Cumartesi
- ✔ Okul Tatilleri: 17 Aralık-06 Ocak, 28 Mart-14 Nisan, 27 Haziran-09 Ekim

Ekonomi : Petrol rezervlerinin keşfedilmesinden önce Katar ekonomisi balıkçılık ve inci avcılığına bağlıydı. Ama 1940'larda petrol rezervlerinin keşfiyle ülkenin tüm ekonomisi değişime uğradı. Bu değişim yüksek yaşam standartları ve büyük ülkelerin vatandaşlarına sunduğu sosyal hizmetleri de beraberinde getirdi. Ülke, dünyadaki en büyük üçüncü doğal gaz rezervlerine sahiptir. Bu büyük etken ülke vatandaşlarının refah seviyesini en üst basamaklara taşımıştır.

Bahreyn Krallığı

Nüfus	:	1,248.348 Milyon (235.108 Yabancı)
Yüzölçümü	:	718 km^2
Başkent	:	Manama
Kişi Başına Düşen Milli Gelir	:	27.900 ABD Doları
Başlıca Şehirler	:	Al-Muharrak, Awali, Hamala, Hawar, Manama, Samaheej
Dil	:	Arapça
Din	:	İslam
Para Birimi	:	Bahreyn Dinarı (1 BHD=2,65 ABD Doları)
Yönetim Biçimi	:	Krallık
Devlet Başkanı	:	Bahreyn Kralı Hamad bin İsa Al-i Halife
Tatil Dönemleri (2013)	:	

- ✔ Yılbaşı Tatili, 01 Ocak 2013
- ✔ Hz.Muhammed'in Doğumu, 24 Ocak 2013
- ✔ Ramazan Bayramı, 08 Ağustos 2013 (5-10 gün)
- ✔ Kurban Bayramı Tatili, 15 Ekim 2013 (5-10 gün)
- ✔ Hicri Yılbaşı, 04 Kasım 2013
- ✔ Muharremin Onu (Aşure), 13 Kasım 2013
- ✔ Milli Gün, 16-17 Aralık 2013
- ✔ Hafta Sonu Tatilleri: Cuma-Cumartesi
- ✔ Okul Tatilleri: 13 Aralık-06 Ocak,26 Mart-07 Nisan,04 Haziran-02 Ekim

Ekonomi : Bahreyn 2006 yılında Arap dünyasının en hızlı büyüyen ekonomisi oldu. 2011 yılında, Wall Street Journal gazetesine bağlı Heritage Foundation isimli derneğin yayımladığı, Index of Economic Freedom (Özgür Ekonominin Listesi)'e göre Bahreyn Ortadoğu bölgesinin en özgür, tüm dünyada ise 10. özgür ekonomisi olarak kabul edilmiştir. Banka sektörünün büyük gelişimi, özellikle İslami Bankacılıktaki gelişme, bölgedeki büyük ekonomik gelişmenin etkisi ile çok hızlı gelişmiş ve bu büyüme sayesinde 2008 yılında dünyanın en hızlı büyüyen finans merkezi unvanını almıştır. Ekonomide tarihsel olarak Bahreyn, petrol üretimi ve inci üretimi ile tanınmaktadır. Fakat 20. Yüzyılda petrol tüketiminin artması ile Petrol tüm Arap ülkelerinde olduğu gibi, Bahreyn'de de lokomotif güç olmuştur. Petrol ticaretinin; ülke ihracatındaki oranı %60, ülke gelirlerindeki oranı %60, Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla'daki (GYH) oranı %30'dur. 1985 yılından bu yana petrol fiyatlarındaki değişikliklerle Bahreyn Ekonomisi dalgalanan bir ekonomi şeklini almıştır.

Birleşik Arap Emirlikleri

Nüfus	:	5.375.000
Yüzölçümü	:	83.600km^2
Başkent	:	Abu Dhabi
Kişi Başına Düşen Milli Gelir	:	48.800 ABD Doları
Başlıca Şehirler	:	Dubai, Abu Dhabi, Şarjah, Ras al-Khamiah, Ajman, Fujairah, Umm al-Qaiwain
Dil	:	Arapça
Din	:	İslam
Para Birimi	:	B.A.EDirhemi (1 AED=0,27 ABD Doları)
Yönetim Biçimi	:	Emirlik
Devlet Başkanı	:	Abu Dabi Emiri Şeyh Halife Bin Zayed El Nahyan
Tatil Dönemleri (2013)	:	

- ✔ Yılbaşı Tatili, 01 Ocak 2013
- ✔ Hz.Muhammed'in Doğumu, 24 Ocak 2013
- ✔ Mirac Gecesi, 06 Haziran 2013
- ✔ Ramazan Bayramı, 07 Ağustos 2013 (5-10 gün)
- ✔ Kurban Bayramı Tatili, 14 Ekim 2013 (5-10 gün)
- ✔ Hicri Yılbaşı, 04 Kasım 2013
- ✔ Milli Gün, 02 Aralık 2013
- ✔ Hafta Sonu Tatilleri: Cuma-Cumartesi
- ✔ Okul Tatilleri: 16 Ocak-02 Şubat, 14 Haziran-10 Ekim

Ekonomi : Birleşik Arap Emirlikleri'nin en önemli gelir kaynağı petroldür. OPEC ülkeleri arasında 1993'te gerçekleştirilen anlaşmadan sonraki günlük petrol üretimi 2 milyon 160 bin varildir. Doğal gazın da ülke ekonomisine önemli katkısı olmaktadır. Petrol ve doğal gazdan elde edilen gelirin gayri safi yurtiçi hasıladaki payı %47'dir. Birleşik Arap Emirlikleri'nin hem Basra Körfezi hem de Umman Denizi boyunca uzun birer kıyısının olması balıkçılık ve inci avcılığı imkânı vermektedir. İnci ticareti eski önemini kısmen kaybetmiş olsa da balıkçılık yine bir gelir kaynağı olarak sürdürülmektedir. Topraklarının genelde çöl olmasına rağmen ülkede modern usullerle kısmen tarım da yapılmaktadır. Tarım ve hayvancılıktan elde edilen gelirin milli gelir içindeki payı % 2'dir. Dış ticaretten de önemli miktarda gelir sağlanmaktadır. Dubai emirliğinin merkezi olan Dubai şehri aynı zamanda bir ticaret merkezidir.

Umman Sultanlığı

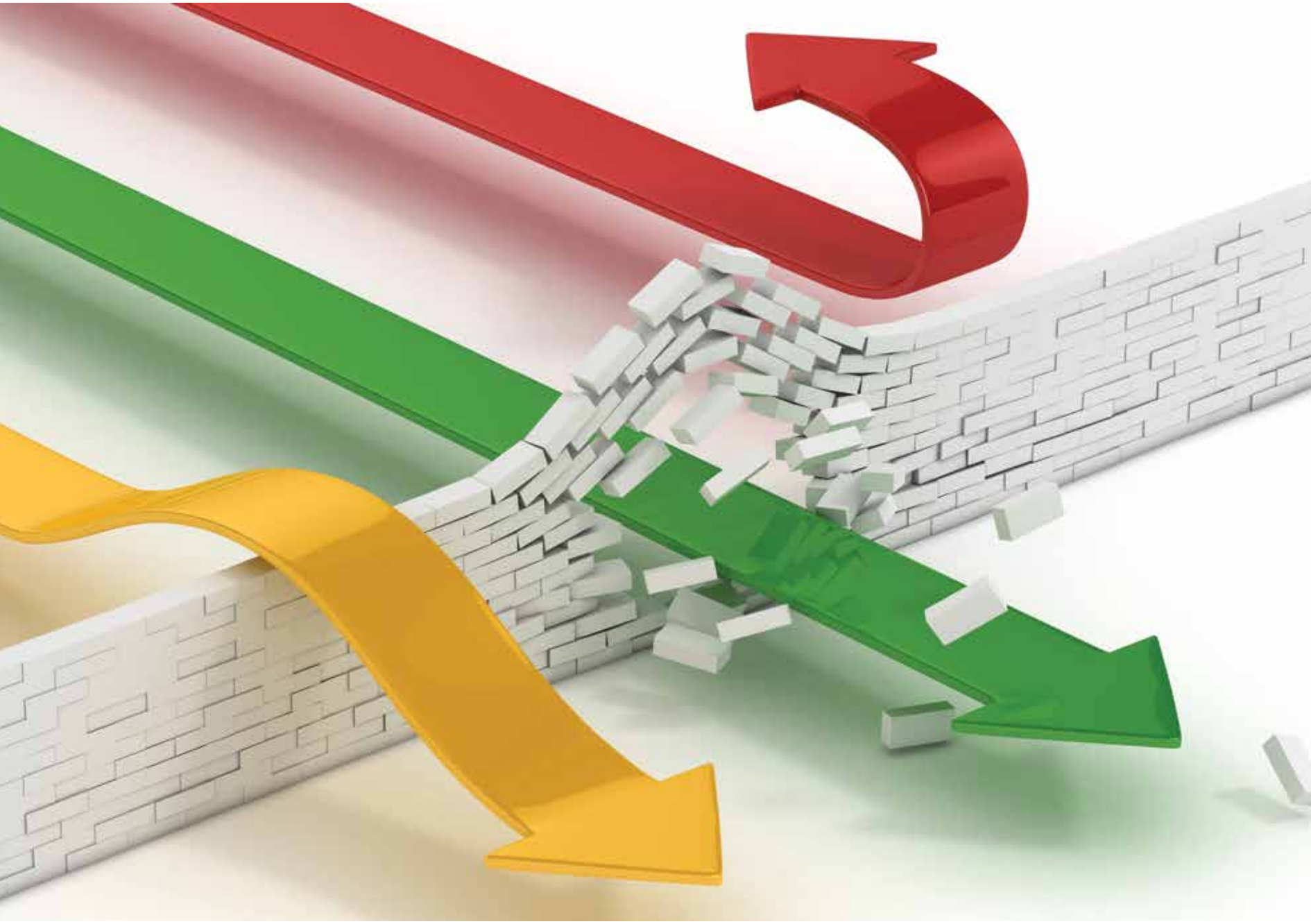
Nüfus	:	3.083.000 (577.293 Yabancı)
Yüzölçümü	:	309.500km2
Başkent	:	Muskat
Kişi Başına Düşen Milli Gelir	:	26.900 ABD Doları
Başlıca Şehirler	:	Ad Dakhiliyah, Al Batinah, Al Buraymi, Al Wusta, Ash Sharqiyah, Az Zahirah, Maskat, Musandam
Dil	:	Arapça
Din	:	İslam
Para Birimi	:	Umman Riyali (1 OMR=2,59 ABD Doları)
Yönetim Biçimi	:	Sultanlık
Devlet Başkanı	:	Sultan ve Başbakan Qaboos bin Said al-Said
Tatil Dönemleri (2013)	:	

- ✔ Yılbaşı Tatili, 01 Ocak 2013
- ✔ Hz. Muhammed'in Doğumu, 24 Ocak 2013
- ✔ Mirac Gecesi, 06 Haziran 2013
- ✔ Rönesans Günü, 23 Temmuz 2013
- ✔ Ramazan Bayramı, 8 Ağustos 2013 (5-10 gün)
- ✔ Kurban Bayramı Tatili, 15 Ekim 2013 (5-10 gün)
- ✔ Hicri Yılbaşı, 04 Kasım 2013
- ✔ Milli Gün (Sultan'ın doğum günü), 18 Kasım 2013
- ✔ Hafta Sonu Tatilleri: Perşembe-Cuma
- ✔ Okul Tatilleri: 20 Aralık 2012-04 Ocak 2013,21-24 Şubat, 28 Mart-13 Nisan,06 Haziran-07 Eylül, 10-18 Ekim

Ekonomi : Umman, belli başlı petrol ve gaz rezervleri, önemli ölçüde ticaret fazlası ve düşük enflasyon oranları ile Ortadoğu'da orta gelirli bir ekonomiye sahiptir. Kasım 2000'de Dünya Ticaret Örgütü'ne katılmış ve piyasalarını serbestleştirmeye devam etmektedir. Eylül 2006'da ABD ile serbest ticaret anlaşması imzalamış ve onaylamıştır. Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi'nde AB, Çin ve Japonya ile de benzer anlaşmalar arayışında olmuştur. Endüstriyel gelişimin gaz kaynakları, metal üretim, petrokimyasallar ve uluslararası gemi aktarma limancılığı üzerinde odaklanması planlanmaktadır.

Enter

2 KÖRFEZ ÜLKELERİ DIŞ TURİZM PAZARI

Suudi Arabistan Dış Turizm Pazarı

Ülkenin dış turizmi genel olarak bölge ülkeleri arası (intra-regional) bir özelliğe sahiptir. Bunun temel bir nedeni vardır: 11 Eylül sonrasında tatil seçenekleri, Ortadoğu ve bölge ülkeleri arası (intra-regional) bir yapıya dönüşmüş, ayrıca alternatif tatil tercihleri Malezya, Endonezya gibi Asya ülkelerine kaymıştır (Es Hüseyin, Riyad Turizm Müşavirliği).

Bunun dışında, yeni yerleri tanıma isteği; sunulan makul fiyatlar (fiyatların ailelerin ayırdığı tatil bütçesiyle uygunluğu); son zamanlarda geçerli olmak üzere çocuklarının okuduğu ülkeler de destinasyon seçiminde etkilidir.

Çıkış yapılan dönemlere bakıldığında, tatilin üçte ikisinin, sıcak yaz mevsiminde, Haziran'dan Eylül'e kadarki uzun yaz tatilinde gerçekleştiği görülmektedir. Suudilerde genel olarak Ramazan ayında yurt dışına çıkmama eğilimi vardır; bu da bu aylardaki dış turizm rakamlarını ciddi şekilde etkilemektedir.

Suudi Arabistan'dan Yurtdışına Çıkışlarda Türkiye'nin ve Rakip Ülkelerin Pazar Payları

Tablo 1:Yıllara Göre SA'dan Ülke Dışına Çıkan Turist Sayısı (milyon)			
2009	**2010**	**2011**	**2012(Ocak-Mart)**
6,4	7,5	9	4,5
Kaynak: MAS (günübirlikçiler dahil)			

2012 yılı birinci çeyreğinde en fazla çıkış 1,6 milyon kişi ile Ocak ayında gerçekleşmiştir (MAS).

Tablo 2: Türkiye'ye Gelen Suudi Turist Sayısı			
2009	**2010**	**2011**	**2012(Ocak-Ağu.)**
66.938	84.934	117.007	124.999
Kaynak: TC Kültür ve Turizm Bakanlığı			

2012 yılı ilk çeyrek istatistiklerine göre Arabistanlı turistlerinin en fazla Ortadoğu ülkelerine seyahat ettiği görülmektedir (2.8 milyon). Gidilen ülkelerin oransal sıralamasına bakıldığında ilk üç sırada Birleşik Arap Emirlikleri (%15), Bahreyn (%14), Kuveyt (%9) bulunmaktadır. Bu üç bölgeyi Mısır'ın takip ettiği görülmektedir.

Türkiye'nin bu çerçevede sahip olduğu rakamlara bakmak gerekirse, resmi rakamlara göre 2012 yılı Ocak-Ağustos ayları verilerine göre Arabistan'dan Türkiye'ye gelen turist sayısı 124.999 kişidir. 2011 yılı aynı döneminde bu sayı 84.630 kişidir.

2012 yılı birinci çeyreği itibariyle genel olarak Arabistan turizm pazarına, en çok gidilen ülkelere ve yakın rakip ülkelerin durumuna bakıldığında şöyle bir tablo ortaya çıkmaktadır:

Avrupa ülkelerine yönelik olarak özellikle 11 Eylül'den sonra bir rağbet azlığı olmasına rağmen son dönemlerde bu ülkelere yönelik olarak da ciddi bir talep gözlemlenmektedir. **Özellikle eğitim amacıyla çocuklarını Avrupa ülkelerine gönderen ailelerin, tatillerini aynı ülkede geçirme eğilimleri vardır.** Fakat Avrupa ülkelerinin genel olarak vize konusunda sıkı bir prosedür izlemeleri, Arabistan halkının bu taleplerini sınırlamaktadır.

Arabistan'dan yurtdışına çıkışlarda büyük yüzdeleri her zaman Ortadoğu ülkeleri oluşturmaktadır. Ortadoğu'ya tek tek ülke bazında bakıldığında ise, Arabistan halkından büyük rağbet gören ülkelerin başında gelen ve 2012 (Ocak-Mart) istatistiklerine göre 1.Sırada olan Birleşik Arap Emirlikleri bulunmaktadır. Birleşik Arap Emirlikleri, karayoluyla geçişin mümkün olduğu bir ülke olarak, daha çok kısa süreli hafta sonu tatilleri ve iş için tercih edilmektedir. Son dönemde Mısır, Yemen ve Suriye'de yaşanan Siyasi problemler, Arabistanlıların Birleşik Arap Emirlikleri ve Bahreyn'i tercih etmesinde önemli bir sebeptir. 2012 Ocak–Mart verilerine göre yurtdışına çıkışların %15'i BAE'ne olmuştur.

Arabistan halkının öncelikli tercihlerinden biri olan Bahreyn, Arabistan'ın doğu bölgesindeki Dammam kenti Kral Fahd köprüsü üzerinden karayoluyla geçişin mümkün olduğu bir ülke olarak, daha çok kısa süreli hafta sonu tatilleri için tercih edilmektedir. 2012 Ocak-Mart verilerine göre yurtdışına çıkan toplam turist sayısının %14 Bahreyn'e gitmiştir.

Mısır, Arabistan vatandaşlarına, ülkelerine gelen diğer turistlerden farklı ve yüksek bir fiyat uygulamasına rağmen, genel olarak hem havayolu hem de konaklama açısından son derece ucuz bir ülke olması dolayısıyla tercih edilmektedir. Ayrıca Suudi Arabistan halkının Mısır'da yaklaşık olarak 60.000'in üzerinde gayrimenkule sahip olduğu da turizm otoriteleri tarafından belirtilmektedir. Bu açıdan Mısır, Arabistanlılar açısından kendi evlerinde ya da yazlıklarında geçirdikleri bir tatil mekânı konumundadır. Nitekim 2012 Ocak-Mart istatistiklerine göre dördüncü sırada gelen Mısır'a giden Arabistanlı turist sayısı, yurtdışına çıkan toplam turist sayısının %7'sidir.

Güney Asya ülkelerine bakıldığında ise 2012 Ocak-Mart: 737.000 kişi ile öne çıktığı görülmektedir. Endonezya ve Malezya'nın öncelikli tercih olması noktasında çok sayıda otel seçeneğinin olması, doğası, güvenli ortam, kaliteli hizmet, özellikle de makul fiyatlar ve Arap halkına karşı saygılı insan değerlendirmesi yapılmaktadır.

2012 yılı Ocak-Mart dönemi itibariyle geçerli olan yukarıdaki değerlendirmeler, bu seneye özgü olarak özellikle bölge ülkelerinde yaşanan iç sorunlar dolayısıyla tümüyle değişmiştir.

Nitekim Arabistan halkının yoğun olarak gittiği destinasyonlar olan özellikle Mısır, Suriye, Bahreyn ve Mağrib ülkelerinde ortaya çıkan iç güvenlik hususları dolayısıyla örneğin Mısır'a ve Lübnan'a talep 2010-2011 yılları itibariyle büyük oranda azalmışken, Suriye'ye yönelik talep ise tamamen bitmiştir. Yine de Mısır'daki durumun sonradan nispeten iyileşmesi, turizm mevsimi sonlarında da olsa kısmi bir talep canlanması oluşturmuştur.

Bu yüzden bu sene öncelikle Avrupa ülkelerine yönelik yoğun bir talep söz konusudur. Avrupa ülkelerinin vize konusunda sıkı davranmaları dolayısıyla da otoritelere göre Suudiler 1-2 ay gibi erken başvuru yaparak bu engeli aşmaya çalışmışlardır.

Avrupa ülkelerini Türkiye ve ABD'nin takip ettiği turizm otoritelerince ifade edilmektedir. Büyük tur operatörleri, 2012 yılı birinci yarısı itibariyle Türkiye'ye gidiş ve rezervasyon hakkında yaklaşık olarak %80 civarında bir artış olduğunu ifade etmektedirler. Ancak bu bilgiler resmi makamlarca teyit edilmemiştir. Ancak resmi makamlar çeşitli vesilelerle yaptıkları açıklamalarda, yeni yönelimlerin ortaya çıktığını ve bunlardan birisinin Türkiye olduğu ifade etmektedirler.

Sonuç olarak hem Türkiye'nin turizm potansiyeli ve yapılan tanıtım faaliyetleri, hem de Ortadoğu'da yaşanan olaylar dolayısıyla Arabistan'dan ülkemize gelen turist sayısında bu senenin üçüncü çeyreğinde hissedilir bir artış gözlemlenmektedir. Turizm sezonuna denk gelen Ramazan ayında bu artış duraklama sürecine girmiş, ardından tekrar hızlı bir ivme kazanmıştır.

• Yurtdışına Çıkan Arabistanlıların Toplam Harcaması

Arabistan'dan yurtdışına çıkan turistlerin harcamasına bakıldığında, Arabistan Turizm Üst Kurulu'nun 2012 yılı Ocak-Mart istatistiklerine göre bu rakam, üç aylık toplam 16 milyon 876 bin Suudi Arabistan Riyali'dir.

Arabistanlı turistlerin Türkiye'deki ortalama harcamaları ise TÜİK'in 2009 verilerine göre (diğer Körfez Ülkeleriyle kıyaslayarak hesaplandığından net bir veri olmamakla birlikte) 966 USD civarındadır.

Fakat Arabistanlı turistler Türkiye'de özellikle alışveriş, konaklama türü tercihleri, özel şoför istekleri ve dışarıda yemek yeme eğilimleri gibi özellikleri dolayısıyla ortalama harcamalarının net olarak tespiti pek mümkün değildir. Alışveriş ve dışarıda yemek yeme alışkanlıkları dolayısıyla büyük harcamalar yapmaktadırlar. Bu bakımdan ortalama harcamalarının 1500-2000 dolar civarında olduğu tahmin edilmektedir.

2012 Kurban Bayramı tatilinde yurt dışına çıkan 780.000 Suudi turist yaklaşık SR 3,2 milyar harcamıştır (MAS). Kişi başı ortalama $1077 yapmaktadır.

- Suudi Arabistan 2011 yılında yurtdışına çıkan 9 milyon turist sayısı ile Ortadoğu'nun en büyük pazarı konumundadır (MAS).
- Arabian Business tarafından yapılan bir ankete göre orta ve üst gelir grubundaki Suudi vatandaşlar iş veya tatil için bir yıl içinde 2 ile 5 arasında ülkeye seyahat etmektedirler.
- Dünya Bankası 2010 verilerine göre yurtdışına çıkan 7,233 milyon Suudi turist $22,5 milyar harcamışlardır. Bu rakam Rusya Federasyonu'ndan 2010 yılında yurtdışına çıkan 39,323 milyon Rus turistin yaptığı $26,516 milyar ile karşılaştırıldığında Suudi turistlerin kişi başı harcaması Rus turistlerin kişi başı harcamasının yaklaşık 4,6 katıdır.
- Suudi turistlerin yurt dışı harcamaları petrol fiyatlarına paralel olarak artmaktadır. 2003 yılında petrolün varil fiyatı $40 iken $8 milyar olan harcama, 2010 yılında petrol fiyatlarının $100'a çıkması ile $22,5 milyar olmuştur.

Kuveyt Devleti Dış Turizm Pazarı

"Görev alanımıza giren ülkelerde (Kuveyt, Katar, Bahreyn, B.A.E) turizm ile ilgili kurum/kuruluşlar istatistiki bilgileri paylaşmamaktadır. Bununla birlikte görev bölgemizde Türkiye spesiyalisti tur operatörü de bulunmamaktadır. Bu nedenle bölgemizden yurtdışına çıkan turist sayısı ve tercihlerinde yer alan destinasyonlara ait resmi rakamlar bulunmamaktadır. Pazarda Türkiye'nin rakipleri İngiltere başta olmak üzere, Avrupa'da Almanya, Fransa, İsviçre, İspanya ve Yunanistan'dır. Arap ülkeleri arasında ise, Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Suriye ve Lübnan önde gelen rakip ülkelerdir. Özellikle son yıllarda Singapur ve Malezya Körfez ülkeleri için önemli destinasyonlar konumuna gelmişlerdir. Mısır'da başlayıp son dönemde pek çok ülkeye sıçrayan halk hareketleri, bölge insanının Mısır, Suriye, Lübnan ve Fas yerine ülkemize yönelmesine yol açmıştır. Suriye'de artan şiddet olayları sonucu görev bölgemizden bölgeye olan turizm durmuş, bölgenin önemli havayolları olan Ettihad, Emirates, Katar ve Gulf Air uçuşlarını iptal etmiş ya da sayıca azaltmıştır." (Gönüllüoğlu Sedat, Dubai Turizm Müşaviri)

Tablo 3:Türkiye'ye gelen Kuveytli turist sayısı

Yıl	2010	2011	2012
Turist Sayısı	27.281	41.617	47.675

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

007 Dünya Bankası verilerine göre 2,649 milyon kişi Kuveyt'ten yurtdışına çıkış yapmıştır ve bu kişilerin yurtdışında yapmış oldukları harcama $7,267 milyardır. 2010 yılında yurtdışına çıkanlar ise $7,419 milyar harcama yapmışlardır. Kuveytli turistlerin kişi başı harcamaları Rus turistlerin kişi başı harcamaları ile karşılaştırıldığında, Kuveytli turistin harcamasının Rus turistin harcamasının yaklaşık 4 katı olduğu görülmektedir.

Kuveyt'te yaşayan yaklaşık 1,291 milyon yabancı nüfus yılda en az bir kez anavatanlarını ziyaret etmektedirler. 1,355 milyonluk zengin Kuveyt vatandaşları ise yılda en az bir kez yurtdışına tatil amaçlı uzun seyahate çıkmaktadırlar.

Kuveyt'te internet kullanma alışkanlığı yaygınlaşmasına rağmen rezervasyon ve biletleme işlemleri ağırlıklı olarak seyahat acentaları tarafından yapılmaya devam edilmektedir.

OAK

Katar Devleti Dış Turizm Pazarı

Dünya Bankası verilerinde Katar dış turizm pazarı ile ilgili güncel veriler bulunmamakla birlikte Dünya Turizm Örgütü 2006 verilerine göre yurt dışına çıkan Katarlı turistlerin harcaması $3,751 milyardır. Diğer Körfez ülkelerinde olduğu gibi Katar'da yaşayan yaklaşık 1 milyon göçmen en az bir kez anavatanlarına giderken, zengin Katarlı vatandaşlar sıcak yaz döneminde en az bir kez uzun süreli tatile çıkmaktadırlar. Katarlı turistler genellikle Amerika, Yunanistan, Avusturya, Almanya, İngiltere, Avusturalya, Yeni Zelenda, Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Uzak Doğu'ya gitmektedirler.

Tablo 4:Türkiye'ye gelen Katarlı turist sayısı

Yıl	2010	2011	2012
Turist Sayısı	6.043	7.661	10.138

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

2011 Dünya Bankası verilerine göre kişi başı milli geliri $104.300 olan Katar Dünya sıralamasında ikinci sırada yer almaktadır. Benzer şekilde Katarlı turistlerin kişi başı harcamasının Avrupalı turistlerin en az dört katı olduğu tahmin edilmektedir.

Bahreyn Krallığı Dış Turizm Pazarı

2010 Dünya Bankası verilerine göre Bahreyn'den yurt dışına çıkan kişiler $684 milyon harcamışlardır. Genellikle Avrupa, Amerika, Uzakdoğu ve Ortadoğu'daki ülkelere seyahat eden Bahreynlilerin en çok ziyaret ettikleri şehirler ise Muskat, Londra, Kahire, Amman, Dubai, Paris, Singapur ve Hong Kong'dur.

Tablo 5: Türkiye'ye gelen Bahreynli turist sayısı

Yıl	2010	2011	2012
Turist Sayısı	9.375	9.712	9.031

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

Birleşik Arap Emirlikleri Dış Turizm Pazarı

2010 Dünya Bankası verilerine göre B.A.E'den yurt dışına seyahat eden 3,9 milyon kişi $11,818 milyar harcamışlardır. Seyahat edenler arasında B.A.E'de çalışan Avrupalı ve Asyalı göçmenlerin yanı sıra B.A.E vatandaşı Araplar da bulunmaktadır. Yurt dışına çıkanların %60'ı Suudi Arabistan'a, %13'ü İngiltere'ye, %7'si Tayland'a ve %20'si diğer ülkelere gitmiştir (ETC Report 2010).

Tatil amacıyla en çok ziyaret edilen ülkeler ise Malezya, Türkiye, İngiltere, Almanya, İsviçre, Avusturya, Fransa, İtalya ve İspanya'dır. Arap vatandaşlar ise en çok Malezya, Türkiye ve Londra'yı tercih etmektedirler. Ailelerini ziyaret için yurt dışına çıkan yabancılar aileleri ile birlikte 7-10 günlük, Arap vatandaşlar ise aileleri ile birlikte (6-16 kişi) Haziran ortasından Eylül ortasına kadar 5-15 günlük en az 2 tatil yapmaktadırlar.

Seyahat acenteleriyle yapılan görüşmelere göre; B.A.E.'lilerin, uçak biletleri ve diğer masraflar dâhil minimum 2.000 Dolar harcadıkları, Türkiye'de kişi başına ortalama 3.000 ABD Doları civarı harcadıkları tespit edilmiştir. Kredi kartı firması VISA tarafından 2011 yılı yazında yapılan turist harcamaları araştırmasında; Arap turistlerin kişi basına Avrupalı turistlere göre 4 kat daha fazla harcadıkları görülmüştür.

Tablo 6: Türkiye'ye gelen B.A.E'li turist sayısı

Yıl	2010	2011	2012
Turist Sayısı	30.480	35.579	32.311

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

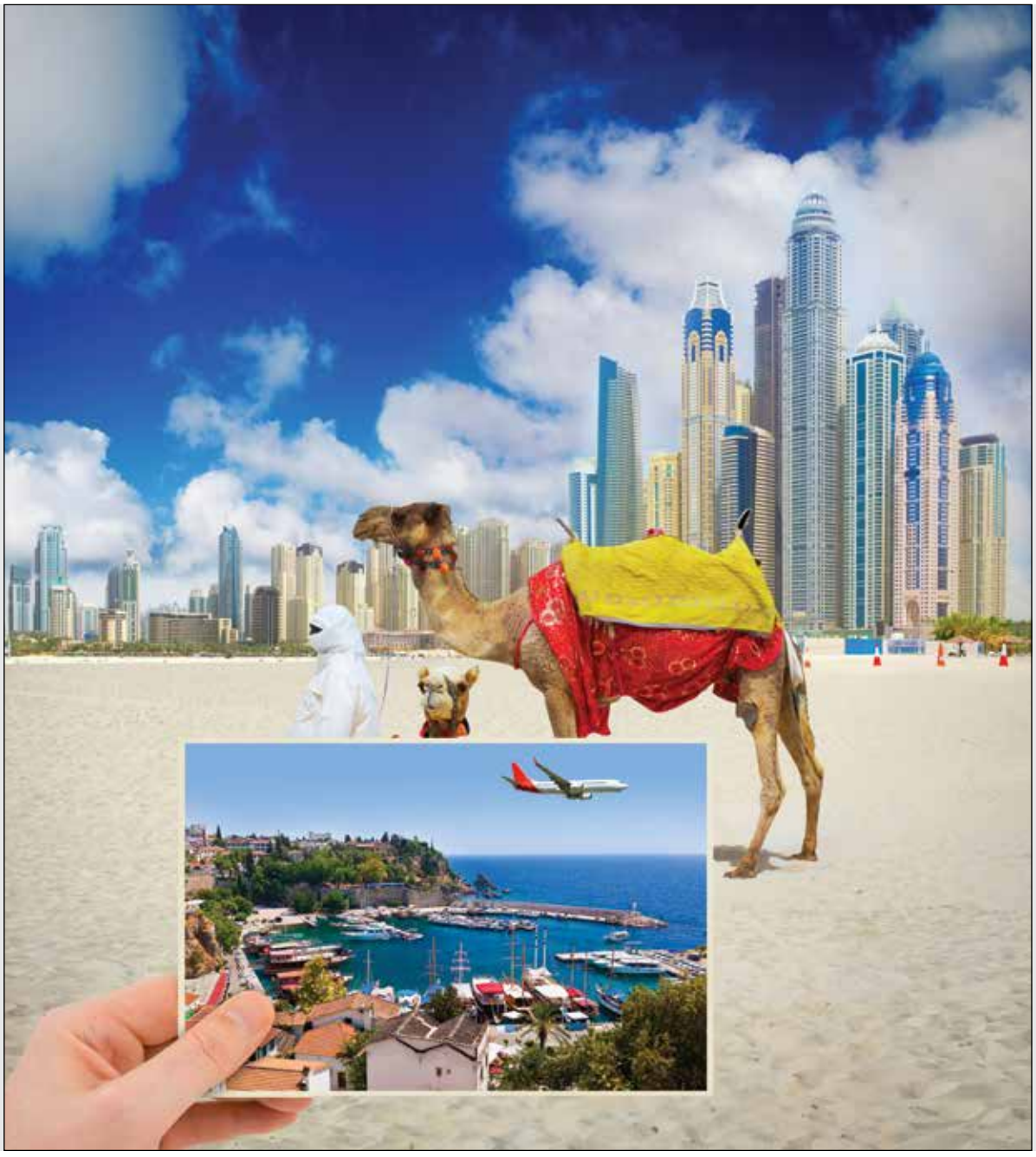

Umman Sultanlığı Dış Turizm Pazarı

Diğer Körfez ülkelerinde olduğu gibi Ummanlılar için önemli destinasyonlar olan Mısır, Suriye ve Yemen'deki karışıklar Umman dış turizm pazarını olumsuz etkilemiştir. Umman dış turizm pazarına ilgi duyan başlıca ülkeler ise Avusturya, Tayland, B.A.E, Ürdün, Mısır, Bahreyn, Malezya, Türkiye, İran ve Endonezya'dır. Hac ve umre ziyaretlerinden dolayı Suudi Arabistan da en çok ziyaret edilen ülkeler arasında yer almaktadır. Ancak Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre henüz Umman'dan Türkiye'ye istatistiklere girmeye değecek sayıda bir turist trafiği görülmemektedir.

Malezya ve Endonezya'nın yanı sıra Hindistan, Filipinler, Çin ve Vietnam da tatil amaçlı gidilen ülkelerdir. Amerika, Avrupa ve Avusturalya da Ummanlı turistlerin tur programları içerisinde yer alan önemli destinasyonlardır.

2010 Dünya Bankası verilerine göre 2010 yılında 1,672 milyon kişi Umman'dan yurt dışına çıkmış ve kayıtlara geçen harcama ise $1,768 milyon olarak gerçekleşmiştir. Diğer Körfez ülkeleri ile karşılaştırıldığında kişi başı en az harcama yapılan ülke olduğu söylenebilir.

3 KÖRFEZ ÜLKELERİNDEN TÜRKİYE'YE GELEN TURİST SAYILARI

Tablo 7: 2010-2012(*) yıllarında Ekim ayında ülkemize gelen yabancıların milliyetlerine göre karşılaştırılması								
MİLLİYET	**YILLAR**			**MİLLİYET PAYI (%)**			**% DEĞİŞİM ORANI**	
	2010	**2011**	**2012**	**2010**	**2011**	**2012**	**2011/2010**	**2012/2011**
B.A.Emirliği	991	1115	2977	0,03	0,04	0,10	12,51	167,00
Bahreyn	517	588		0,02	0,02	0,03	13,73	75,51
Katar	253	302	1458	0,01	0,01	0,05	19,37	382,78
Kuveyt	1064	1933	5283	0,04	0,06	0,17	81,67	173,31
S. Arabistan	3613	8932	25667	0,13	0,29	0,84	147,22	187,36
Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı								

Yukarıdaki tabloya bakıldığında Araplar açısından turizm sezonun sonu sayılabilecek Ekim 2012'de Türkiye'ye giriş yapan Arap turist sayısında 2011 yılına göre ortalama %182'lik bir artış görülmektedir. 2012/2011 dönemindeki artışın 2011/2010 dönemindeki artışa göre çok daha büyük olmasının Mısır ve Suriye'de yaşanan kargaşalardan kaynaklandığı söylenebilir.

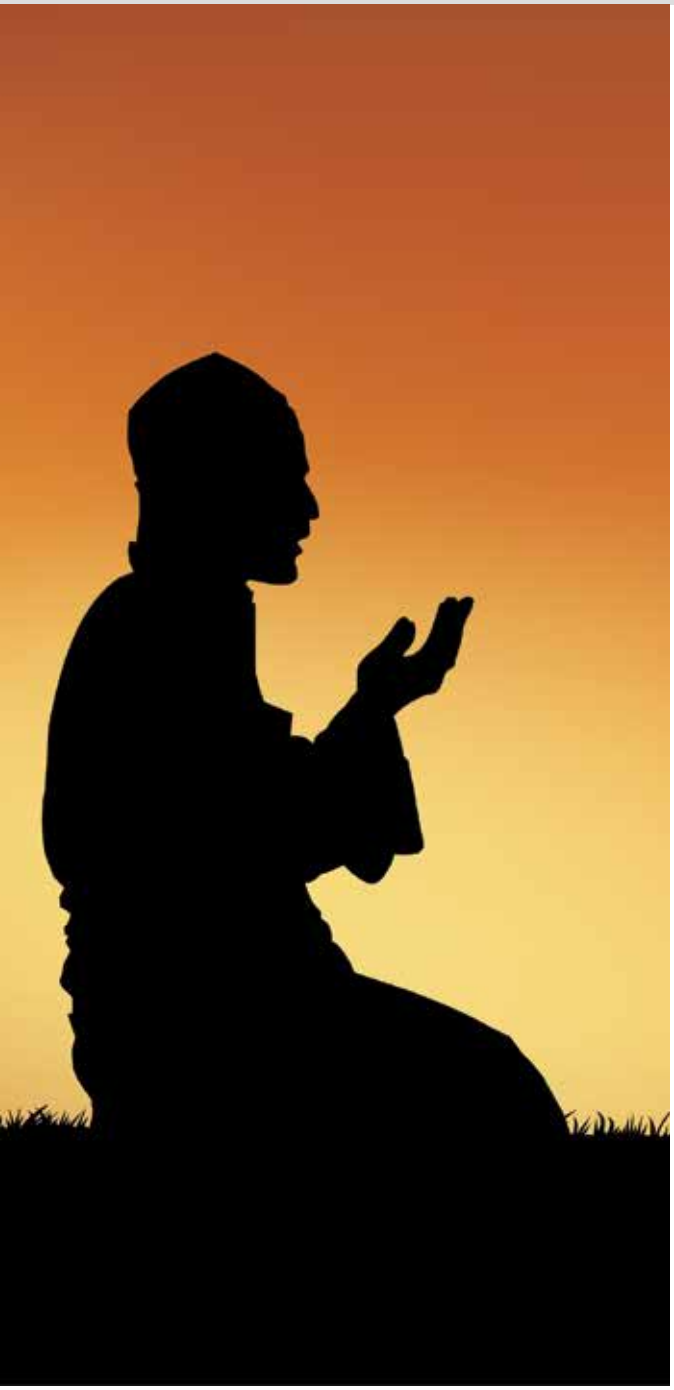
Aşağıdaki tabloda da görüldüğü gibi 2011 yılında bir önceki yıla göre bariz artışlar olduğu görülmektedir. Ancak yukarıdaki tabloda Körfez Ülkeleri'nden gelen turistlerin sayısı tüm ülkelerden gelenlerle karşılaştırıldığında henüz Türkiye turizm pazarının %1,19'nu oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 8: Körfez Ülkeleri'nden Türkiye'ye 2010-2011 yıllarında gelen toplam turist sayısı		
Ülke	**2010**	**2011**
B.A.E	30480	35579
Bahreyn	9375	9712
Suudi Arabistan	84934	116711
Kuveyt	27281	41617
Katar	6043	7661
Oman	Kayıt Yok	Kayıt yok
Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı		

Gallup tarafından yapılan bir araştırmaya göre anket uygulanan Suudi Arabistanlı vatandaşların %35'i, Kuveytlilerin %65'i, B.A.E'lilerin %39'u, Bahreynlilerin %47'si,Ummanlıların %45'i ve Katarlıların % 43'ü önemli ve hayati sağlık tedavileri için yurt dışına çıkmaktadır. Ancak Türkiye'ye gelen Arap hastalarla ilgili verilere ulaşmanın güçlüğü nedeni ile sağlık turizmi konusu ile ilgili bu çalışma da detaylara girilmeyecektir. Körfez sağlık turizm pazarından en büyük payı yaklaşık 1 milyar ABD Doları ile Ürdün almaktadır. Ayrıca Çek Cumhuriyeti ülkeler arası sağlık anlaşmalarında sağladığı kolaylıklardan dolayı bu pazardan pay almaktadır. Ürdün, Amerika ve Avrupa ile karşılaştırıldığında Türkiye'nin Araplar tarafından henüz sağlık turizmi açısından tercih edilen bir ülke olmadığı söylenebilir. Libya ve Suriye'den gelen hastalar ise Türkiye dış politikası ekseninde gelişen geçici bir durumdur. Bazı Arap hastalarla yapılan görüşmelerde özellikle Türkiye'deki sağlık personeli ile iletişim sorunları yaşadıkları belirtilmiştir.

4 ARAP TURİSTLERİN KARAKTERİSTİK ÖZELLİKLERİ

Altı Körfez Ülkesi vatandaşlarının farklı karakteristik özellikleri mevcuttur. Bunun yanında Suudi Arabistan'da bayanların tek başlarına yurt dışına çıkmalarına izin verilmemesi gibi farklı uygulamalar vardır. Genel olarak Suudi Arabistan ve Kuveyt'in diğer Körfez ülkelerine göre daha muhafazakâr olduğu söylenebilir. Batılıların yoğun olarak yaşadığı B.A.E, Katar ve Bahreyn dünyaya daha açıktır. Arap Baharı ile başlayan süreçten geçici olarak etkilenen Umman, Sultan Qaboos bin Said al-Said'in yaptığı reformlarla kısa bir sürede şiddete başvurulmadan toparlanmıştır.

Körfez Bölgesinde yaşayan Arapların ortak karakteristik özellikleri aşağıdaki gibi sıralanabilir.

Kültürel ve Dini Özellikler

- Araplarda genel olarak Ramazan ayında yurt dışına çıkmama eğilimi vardır; ancak Ramazan ve Kurban bayramında 7-10 günlüğüne tatile çıkanlar da mevcuttur.
- Aileler birlikte tatil yapmayı seven kalabalık gruplardır. Bunlar genellikle uzun yaz tatilinde, Ramazan ve Kurban Bayramları gibi kısa tatillerde yurt dışına çıkarlar. Aileler, maceraya pek açık olmamakla birlikte her yıl yeni yerleri denemek isterler.
- Arap kadınların (özellikle Suudi ve Kuveytli) tepeden tırnağa tesettürlü olmaları yüzme gibi dış aktiviteleri sınırlandırmaktadır.
- Araplar aileleri ile birlikte tatil yaptıklarında genellikle alkol tüketmezler, fakat yalnız başına seyahat eden Arap erkeklerin bir kısmı alkol tüketirler.
- Arapların uyku (tatilde genellikle öğleye kadar veya erken kalkmışlarsa gündüz 12:00-16:00 arası uyuma alışkanlıkları vardır), umuma açık yerlerde yüzmeme, alkol tüketmeme ve dışarıda yemek yeme alışkanlıklarından dolayı her şey dâhil sistemi Araplar için uygun değildir.
- Arap turistler helal yiyecek konusunda duyarlıdırlar.

- Araplar charter seferlerle Türkiye'ye gelen Rus veya diğer Avrupalı turistler gibi gruplar halinde gezmezler.
- Suudi Arabistan'da bayanların yanlarında refakatçi olmadan yurt dışına çıkmaları yasaktır.
- Arabistanlı turistler genellikle yakın ve kalabalık aileleriyle birlikte tatile çıkmaya eğilimlidir (6-16 kişi). Genç erkekler arasında arkadaşlarıyla birlikte tatile çıkma eğilimi de yaygındır.

Ulaşım Alışkanlıkları

Araplar ucuz aktarmalı uçuşlar yerine pahalı olsa bile tarifeli direk uçuşları tercih ederler.

- Bireysel rezervasyon yaptırdıkları için charter seferleri tercih etmezler.
- Üst gelir grubunun özel araç ve şoför talepleri vardır.
- Arap turistler genellikle toplu taşımadan ziyade taksi veya kiralık aracı tercih ederler. Tur otobüsleri ile gruplar halinde dolaşmayı sevmezler ve tercih etmezler.
- VIP turistlerin limuzin, helikopter, businessjet ve yat kiralama alışkanlıkları vardır.

Konaklama Alışkanlıkları

Arabistanlı turistlerde apart oteller ve birbiriyle bağlantılı süitlere yönelik talep vardır. Konaklama mekânı konusunda genel olarak büyük kentlerde kent merkezinde olanlar tercih edilmektedir.

- Arabistanlılar için spa ve termal kaynaklarda konaklama ve buradaki imkânlardan faydalanmak, öncelikli etkinliklerin başında gelmektedir.
- Körfez Arapları konaklama için genellikle 5 yıldızlı otelleri veya dayalı döşeli lüks apartları/villaları tercih etmektedirler. Özellikle kalabalık aileler uzun süreli kiralanabilen apartları tercih etmektedirler.
- Bölge ülke vatandaşları, genellikle tatillerini hem doğayla iç içe olabilecekleri, bu sırada bayanların alışveriş yapabilecekleri, çocuklar içinse oyun alanlarının olduğu yer ve tesisleri tercih etmektedirler. Gelir düzeyleri yüksek olanların %70'i lüks oteller ve tatil köylerini tercih etmektedir. Geri kalanlar ise; tarihi, kültürel turizm çerçevesinde tatil yapmaktadır. Genel olarak seyahatlerin acenteler vasıtasıyla yapıldığı görülmektedir. Türkiye'ye turist olarak giden kişilerin %85'i 4 ve 5 yıldızlı otel, motel ve tatil köylerini tercih ederken, geriye kalan %15'i de pansiyon ve apart otelleri tercih etmektedir.
- Temmuz ve Ağustos döneminde iklimi serin ve soğuk olan yerlerde alışveriş merkezlerine yakın orman, dağ veya göl kenarlarında bulunan otel veya apartlarda konaklamayı tercih ederler.
- Arap turistlere kaldıkları konaklama tesislerinde Arap kanallara ulaşım olanağı sunulmalıdır.
- Apart veya villaların havuz ve bahçeleri mahremiyete uygun olmalıdır.
- Odalarda kıbleyi gösteren yön işaretleri bulunmalıdır.
- Arap kültürünü içeren aktiviteler yapılmalıdır. (Arap şarkıcı davet edilmesi gibi)
- Özellikle çocuklara yönelik cazip dış aktiviteler sunulmalıdır.

Demografik Özellikleri

- Avrupa'ya seyahat eden Arap turistlerin demografik yapısına bakıldığında cinsiyet olarak çoğunluğunu erkekler, yaş grubu olarak yarısını 18-34 yaş grubundakiler, medeni durumlarına göre de yarıdan fazlasını evli ve çocuklu aileler oluşturmaktadır.
- Arabistanlı turistlerin çoğunluğunu milli gelirden en fazla pay alan, 18-65 yaş grubundaki orta ve üst gelir grubundakiler oluşturmaktadır. 2010 yılı itibarıyla B.A.E.'den ülkemize gelen turistlerin %45'ini aileleriyle beraber yolculuk yapan gençler oluştururken; % 55'ini de orta yaşlı ve yaşlılar oluşturmaktadır. Bu arada, B.A.E.'den Türkiye'ye gidenlerin % 85'ini 20-50 yaşları arasında olan turistler teşkil etmektedir.
- Tüketici analizleri incelendiğinde; en fazla tatil yapan 20-50 yaş grubu, 3 ya da daha fazla kişiden oluşan aileler, yüksek eğitimliler, gelir düzeyi olarak orta üst sınıf olarak nitelenen kişiler, ticaret, sanayi ve serbest meslekte çalışanlar, birinci hedef kitle olarak öne çıkmaktadır.

Tercih Edilen Destinasyonlar

- Öncelikle Arabistanlı turistlerin bir yeri tercih ederken göz önüne aldıkları temel husus, güvenlik ve emniyettir.
- Bir ülkeyi tanıma ve aşina olma en önemli etkendir. Arapların son derece memnun kaldıkları tatil yerlerine tekrar gitme alışkanlıkları vardır.
- Yeni yerleri tanıma isteği; sunulan makul fiyatlar (fiyatların ailelerin ayırdığı tatil bütçesiyle uygunluğu); son zamanlarda geçerli olmak üzere çocuklarının okuduğu ülkeler de (özellikle Amerika) destinasyon seçiminde etkilidir.
- Gençler yeni yerleri keşfetmeyi sevdiğinden yeni mekânlara ve maceraya açıktır.
- İslami eserler içeren tarihsel mekânların ziyareti de önem arz etmektedir.
- Avrupa ülkelerine yönelik olarak özellikle 11 Eylül'den sonra bir rağbet azlığı olmasına rağmen son dönemlerde bu ülkelere yönelik olarak da ciddi bir talep gözlemlenmektedir. Özellikle eğitim amacıyla çocuklarını Avrupa ülkelerine gönderen ailelerin, tatillerini aynı ülkede geçirme eğilimleri vardır. Fakat Avrupa ülkelerinin genel olarak vize konusunda sıkı bir prosedür izlemeleri, Arabistan halkının bu taleplerini sınırlamaktadır.
- Arapların genellikle sıcakların 40 derecenin üzerine çıktığı Mayıs ayından 50 derecenin üzerine çıktığı Temmuz-Ağustos dönemine kadar olan süre boyunca serin ve soğuk yerlere gitme alışkanlıkları vardır.
- Tercih edilen başlıca destinasyonlar Mısır, Lübnan, Suriye (ancak son iki yıldır bu ülkelerde yaşanan çatışmalardan dolayı, Mısır ve Lübnan'a gidenlerin sayısı azalmış, Suriye'ye yönelik talep tamamıyla bitmiştir). Avrupa (İngiltere, Fransa, İspanya, İsviçre, Avusturya, Yunanistan), Malezya, Endonezya, Tayland, Amerika, Kanada, Türkiye'dir.
- Körfez Bölgesinde de Bahreyn ve Dubai kısa süreli tatiller (hafta sonu tatilleri gibi) için en çok tercih edilen yerlerdir.

Rezervasyon Alışkanlıkları

- Araplarda genel olarak grup turlarından ziyade özel tur/paketlere yönelik bir eğilim vardır. Bu da kendilerinin sıkça şikâyet ettiği husus olan yüksek fiyatlara neden olmaktadır.
- Genel olarak Arabistanlı turistler son derece geç rezervasyon yapmaktadırlar. Arabistanlıların rezervasyon yapma tercihleri ise istatistiklere göre sırasıyla, havayolu firmalarıyla temas, seyahat acenteleriyle temas, doğrudan otelle temas ve internet şeklindedir.
- Rezervasyonlar genellikle Mayıs ayında ve ağırlıklı olarak da Mayıs ayı sonu veya Haziran ayı başında yaptırılmaktadır. Çünkü okullar Haziran ayının son haftası itibariyle kapanmaktadır.
- Tatile çıkanların yaklaşık %30'u gidecekleri tatil yerlerini bir ay veya daha önceden kararlaştırırken, %45'i iki hafta öncesinden, %25'i ise, bir hafta öncesinden rezervasyon yaptırmaktadır.
- Son anda rezervasyon yapanlar olduğu gibi son anda rezervasyonlarını iptal edenlere de rastlanmaktadır.
- Otel ve uçak rezervasyonlarını farklı şirketler aracılığı ile yapabilirler.

Tatil Dönemleri

- Çıkış yapılan dönemlere bakıldığında, tatilin üçte ikisinin, sıcak yaz mevsiminde, Haziran'dan Ekim ortasına kadarki uzun yaz tatilinde gerçekleştiği görülmektedir.
- Ramazan ve Kurban Bayramlarında 7-10 gün
- Okulların yarıyıl tatilinde 10 gün
- Sağlık tedavilerinde ihtiyaca göre
- Balayı tatilleri (turizm sezonun yoğun olmadığı sakin dönemler)
- MICE ve Konferans organizasyonlarında fiyatların makul olduğu turizm sezonu dışı olan dönemler

Alışveriş Alışkanlıkları

- Temel tatil etkinlikleri alışveriş yapmak, çevrede görülecek yerleri gezmek ve dışarıda yemek şeklindedir. Alışveriş tatilin en önemli ayağıdır, dışarıda yemek de en az bunun kadar önemlidir. Arabistanlılar, alışveriş kalemi olarak, Körfez Ülkeleri'ndeki diğer turistlerin hepsinden fazla olarak elektronik, görsel-işitsel ve kozmetik malzemeler aldıkları gibi tekstil malzemeleri de almaktadırlar.
- İstatistiklere göre Arabistanlılar alışverişlerini sırasıyla döviz ve kredi kartı ile yapmaktadırlar.
- Genelde Arabistanlılar uzun süreli tatil yaptıkları yaz döneminde daha çok harcama yapmaktadırlar.
- Körfez Arapları önceki bölümlerde verilen istatistiklerde görüldüğü gibi Avrupalı turistlere göre dört kat fazla harcama yapmaktadırlar. VIP turistlerin ise 300 kata kadar fazla harcama yaptıkları tahmin edilmektedir.

Tatil Konusunda Karar Alma Süreçlerinde En Önemli Faktörler

Arabistanlılar genellikle Nisan-Mayıs aylarında karar almaktadırlar. Fakat genellikle tatil kararlarını son dakikada alma şeklinde bir eğilime sahiptirler. Daha kültürlü aileler ile kadınların çalıştığı ailelerde karar alma sürecinde kadınlar da büyük oranda etkindir.

Arapların tatil kararı alma süreçlerindeki en önemli faktörler önem derecesine göre aşağıda sıralanmıştır.

- Aile ve arkadaşlar,
- Seyahat acenteleri,
- Kişisel tavsiye,
- Bir ülkeye aşina olma
- TV, gazete ve dergilerde çıkan haberler, yazılar, yorumlar ve reklamlar
- İnternet
- Turizm fuarları
- Tatil promosyonları

Manisa
Tarsus
Diyarbakir
Gaziantep
Burdur
Adapazari
Erzurum
Elazig
Trabzon
Adana
Izmir
Denizli
Antalya
Izmit
Kahramanmaras
Adiyaman
Turkey
Batman
Malatya
Ankara
Sivas
Bursa
Samsun
Istanbul
Mersin
Balikesir
Konya
Hatay
Isparta
Urfa
Kayseri
Eskisehir

5 NİÇİN TÜRKİYE?

Son yıllarda Ortadoğu'daki karışıklar, Avrupa'nın yorucu vize uygulamaları nedeni ile Körfez Bölgesi Araplarının Türkiye'ye olan talebi artmıştır. 2012 yılında Körfez Ülkeleri'nden Türkiye'ye gelen turist sayısında %182'lik bir artış gerçekleşmiştir. Bu artışın nedenleri şu şekilde sıralanabilir.

- Ekonomik ve politik ilişkilerin gelişmesi
- Arap kadınların geleneksel kıyafetleri ile Türkiye'de kendilerini daha rahat hissetmeleri
- Türk dizilerinin Arap medyasında popüler olması ve dizilerde gösterilen mekânları görme isteği
- İnanç birliği ve kültürel ortaklıklar
- Türkiye'nin helal yiyecekler sunan zengin mutfağı
- İstanbul ve çevresinin yaz döneminde ideal bir iklime sahip olması ve alışveriş merkezlerinin uygun fiyatlar ile alternatif seçenekler sunması
- Konaklama ve ulaşım fiyatlarının uygun olması
- Türkiye'nin Körfez Bölgesine ortalama 3,5 saatlik uçuş mesafesinde olması
- Arap vatandaşlara vize işlemlerinde sağlanan kolaylıklar ve havalimanında vize alabilme olanağı sağlanması
- Türkiye'nin iklimi, coğrafyası, tarihi ve doğal güzellikleri, alışveriş merkezleri ile ideal bir destinasyon olması
- Türkiye'de Tercih Edilen Destinasyonlar

Arabistanlıların Türkiye'de en çok tercih ettikleri tatil merkezleri; İstanbul, Yalova, Bursa, Bolu, Trabzon, Hatay, Mersin, Antalya olup; Arabistan halkı genel olarak başta Marmara bölgesi, peşinden özellikle de son yıllarda Karadeniz bölgesine yönelik olarak bir eğilime sahiptir. Daha modern ve gelir düzeyi yüksek olan kişilerde Antalya ve Akdeniz bölgesine yönelik olarak hissedilir bir talep varken, gençlerin ve gelir düzeyi düşük olanlardan bir kısmının Hatay-İskenderun-Mersin-Adana bölgesinde tatillerini geçirdiği görülmektedir.

Bu yüzden Arabistan'dan Türkiye'ye yönelik çoğu program, ağırlıklı olarak Marmara bölgesi, Karadeniz bölgesi ve kısmen Antalya'yı içermektedir.

ARAP TURİSTLERİN ANTALYA'YA BAKIŞI

Arap turistler tarafından Türkiye'de en çok tercih edilen bölge İstanbul ve çevresidir. İstanbul, Bursa, Yalova'nın tercih edilmesinde ulaşım kolaylığının yanında Araplar tarafından uzun süredir bilinen ve aşina olunan yerler olmaları en önemli bir etkendir. Son yıllarda kalabalık ortamlardan hoşlanmayan veya yeni deneyimler yaşamak isteyen Arap turistler için Sapanca, Abant, Trabzon/Uzungöl de sıcak yaz dönemlerinde yeşil ve suyun buluştuğu serin ve sakin yerler olarak yoğun bir şekilde tercih edilmektedir.

Ancak Batı Akdeniz Bölgesi zengin Körfez Arap turistleri tarafından henüz keşfedilmemiştir. Antalya Körfez Arap turistleri tarafından yeterince tanınmamasının yanında aşağıda sayılacak nedenlerden dolayı tatil için istatistiklere geçmeye değecek ölçüde tercih edilmemektedir.

- Antalya'nın yaz döneminde çok sıcak olması
- Arapların antik şehirler ve deniz-kum-güneşle ilgilenmemeleri
- Antalya'ya gelen turistlerin büyük çoğunluğunun Avrupalı olması ve bikinili Avrupalı turistlerin arasında tesettürlü Arap kadınlarının kendilerini rahat hissetmemeleri
- Turizm işletmesi sahiplerinin, çoğunluğunu Avrupalı turistlerin oluşturduğu müşterilerinin etraflarında Arap turist görmek istemeyeceklerini düşünmeleri
- Her şey dâhil sistemi ile çalışan otellerin sunduğu paketlerin Arap turistlere uygun olmaması
- Körfez ülkelerinden Antalya'ya direk uçuşların olmaması
- Antalya'da bulunan mevcut işletmelerin deniz, güneş, kum üçgeninde hizmet ürünleri sunmaları
- Arap turistlere özel tanıtım materyali eksikliği

ANTALYA'YA GELEN ARAP TURİSTLERİN İSTATİSTİKLER

Tablo 9: 2011-2012 Döneminde Antalya'ya gelen Arap turistlerin milliyetlerine göre dağılımı		
	2011	**2012**
Ürdün	10.538	10.007
Irak	1067	7184
Lübnan	2476	3389
Fas	3507	3115
Mısır	2023	2249
Suriye	6081	2206
Libya	111	1214
Cezayir	916	1062
Kaynak: AKTOB		

Tablo 10: 2012 Ocak-Haziran döneminde Körfez ülkelerinden Antalya'ya gelen turist sayısı		
	2011	**2012**
B.A.E	39	22
Bahreyn	15	21
Oman	14	4
Kuveyt	225	14
Suudi Arabistan	173	304
Katar	-	-
Kaynak: AKTOB		

Tablo 11: 2012 Ocak-Aralık döneminde Körfez ülkelerinden Antalya'ya THY ile gelen yolcu sayısı	
ŞEHİR	**YOLCU SAYISI**
Dubai (B.A.E)	2173
Abu Dhabi (B.A.E)	431
Riyad (Suudi Arabistan)	1132
Medine (Suudi Arabistan)	153
Cidde (Suudi Arabistan)	851
Kuveyt (Kuveyt)	1092
Muskat (Oman)	271
Doha (Katar)	512
Manama (Bahreyn)	449
Kaynak: AKTOB	

Körfez ülkelerinden Antalya'ya direk uçuş olmadığından Antalya'ya gelen Körfez Arapları İstanbul Atatürk Havalimanı başta olmak üzere diğer uluslararası havalimanlarından Türkiye'ye giriş yapmaktadırlar. Bu yüzden doğru istatistiki bilgilere ulaşmak mümkün olmamaktadır. Bununla birlikte 2012 yılında Körfez Ülkeleri'nden Antalya'ya İstanbul veya Ankara aktarmalı THY ile gelen yolcu sayıları Tablo 11'de gösterilmiştir. Medine ve Cidde'den gelen yolcuların çoğunluğunun Umre'den veya Suudi Arabistan'da çalışan Türk vatandaşları olduğu söylenebilir. Bununla birlikte Riyad'tan Antalya'ya gelenlerin sayısı dikkat çekmektedir. Kuveyt ve B.A.E'lerinden de Antalya'ya ilginin artarak devam ettiği görülmektedir. Her ne kadar yolcu sayısına Körfez Ülkeleri'nden gelen Arap veya yabancı tüm vatandaşlar dahil olsa da THY'nin yaz döneminde özellikle Dubai, Riyad, Cidde ve Kuveyt'ten Antalya'ya direk seferler düzenlemesi halinde yolcu sıkıntısı çekmeyeceği görülmektedir.

Tablo 9'da diğer Arap ülkelerinden Antalya'ya gelen turist sayılarına bakıldığında Avrupa'dan gelen turist sayısına göre az, ancak Körfez Ülkeleri'nden gelen Arap turistlere göre oldukça fazladır. Turizm sezonunda Ürdün ve Iraktan Antalya'ya direk uçuşların olması bu ülkeden gelen turist sayısının da fazla olmasına neden olmuştur. Libya'daki artış ise tatilden ziyade Libya'daki çatışmalardan yaralanan hastalardan 3000 tanesinin Libya Geçici Hükümeti tarafından Antalya'ya tedavi amaçlı gönderilmesinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 9 ve Tablo 10 karşılaştırıldığında Antalya'nın Körfez Arap turistleri tarafından tercih edilmemesinde en önemli nedenin ulaşım sorunu olduğu söylenebilir. Örneğin "Kalabalık aile

fertleri ile Cidde veya Riyad'dan Antalya'ya gelmek isteyen bir grubun İstanbul aktarmalı Antalya'ya geliş süresi beklemelerle beraber 8 saati bulabilmektedir. THY'den farklı bir havayolu şirketi ile gelirlerse çok miktardaki bagajlarını İstanbul'da Dış Hatlar Terminalinden İç Hatlar Terminaline taşımaları da ayrı bir sorun olacaktır. Eş ve çocukları ile birlikte Atatürk Havalimanı'nda uzun bekleme süresi yaşayan grup tamamen bitmiş bir şekilde Antalya'ya intikal ettiklerinde ikinci defa Antalya'ya gelmek istemeyecektir. Bu yorgunluğun üzerine iki saat kadar da Alanya veya Kemer'e karayolu ile taşınmaları grup için ölüm demektir. Hâlbuki aynı sürede Riyad'dan Londra'ya yorulmadan direk uçabilirler. Bu zahmete katlanmaları için Antalya'nın Londra, Paris, İsviçre ve Avusturya'ya göre çok cazip ürünler sunması gerekir."(Iyad Al Zaru)

ANTALYA'NIN ARAP TURİSTLERE PAZARLANMASINDA YAKLAŞIMLAR

Ortadoğu Arap turist profili Kuzey Afrikalı Arap turist profilinden farklı olduğu gibi Körfez Arap profili her iki gruptan tamamen farklıdır. Ortadoğulu Araplar onlarca yıldır süren savaş ve çatışma ortamından etkilenen ve gelir ve eğitim durumları daha düşük profilli insanlar iken Fas, Tunus, Cezayir özellikle Fransız kültüründen etkilenmiş Batı kültürüne alışkın ve yatkın gruplardır. Libya ve Mısır uzun süren dikta yönetimlerinden sonra kendi içinde çatışmalar yaşayan ülkelerdir. Körfez Ülkeleri ise 1970'lerde elde ettikleri bağımsızlıklarından beri petrol ve doğalgaz rezervleri ile hızla zenginleşen ve bu zenginliği kendi vatandaşlarına yansıtan ekonomik ve politik olarak şu ana kadar ciddi bir kriz yaşanmamış ülkelerdir. Her ne kadar İran'ın Körfez Ülkeleri'nde yaşayan Şii grupları tahrik etme gibi girişimleri olsa da Bahreyn'deki geçici durum hariç refah içinde yaşayan Şii vatandaşlar İran'ın telkinlerini önemsememektedir. 1990'larda Irak'ın Kuveyt'i işgali ise Amerikan müdahalesi ile önlenmiş ve Kuveyt kısa sürede toparlanmıştır.

Geniş bir coğrafyaya yayılmış Arapların yaşadıkları bölgeye göre profillerinin farklı olması nedeni ile Batı Akdeniz Bölgesi'nin turizm potansiyelinin Körfez Arap turistlerine pazarlanabilmesi için bu bölgeye özel turizm pazarlama stratejik planı geliştirilmelidir. Stratejik plan hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir.

Ürün

- Arapların alışveriş, dışarıda yemek yeme, çocuklar için dış aktivite taleplerinden dolayı konaklama ihtiyacı için öncelikle şehir merkezinde veya şehir merkezine çok yakın olan oteller pazarlanmalıdır.
- Yaz döneminde yeşil ve suyun buluştuğu dağ ve ormanlarda veya göl, akarsu kenarlarında bulunan serin yerlerdeki butik otel, apart veya villalar pazarlanabilir. Bu kapsamda Köprülü Kanyon, Karacaören Barajı, Olimpus, Çıralı, Kızıldağ Milli Parkı, Eğirdir Gölü mevkiindeki konaklama tesisleri tercih edilebilir.
- Ramazan ve Kurban bayramlarının yaz sezonu dışına denk gelmeleri durumunda Arap aileler için beklentilerini karşılayacak (Çocuklar için eğlence ve oyun, kadınlar için alışveriş mekânları, hepsi için kaliteli restoranlar, Düden, Manavgat, Kurşunlu Şelaleleri, Olimpus Teleferik, Kemer Yörük Çadırı, Alanya Kalesi, Antalya Kaleiçi gibi tarihi ve doğal güzellikleri gezme) 7-10 günlük paket turlar pazarlanmalıdır.
- Turizm sezonu dışında MICE (Toplantı, Konferans, Fuar ve Sergi, Özel Aktiviteler) turizmi pazarlanabilir.
- Her şey dâhil sistemi Araplar için uygun olmadığından farklı alternatifler geliştirilmelidir. Bu konuda özellikle Mısır'daki Şarm El-Şeyh kentindeki uygulamalar incelenmelidir.

dağcılık, mağara gezileri, yamaç paraşütü, su sporları gibi alternatif ürünler sunulabilir.

- VIP turistler için Antalya, Isparta, Burdur'un doğal güzelliklerini havadan görme imkânı sunan helikopter ve balon turları düzenlenebilir.
- Başlangıçta Antalya İstanbul'la beraber pazarlanabilir. 3 gece Antalya, 4 gece İstanbul gibi.
- Isparta ve Burdur, Arap turistler Antalya'ya alıştırıldıktan sonra günübirlik ziyaretler şeklinde uzun vadede tur programlarına alınabilir.

- Antalya'nın mahremiyete uygun apart otel ve villa potansiyeline dikkat çekilmelidir.
- Tur programlarına antik şehirlerin konulmasına gerek yoktur.
- Dini hassasiyeti olanlara hizmet veren alternatif turizm mekânları tanıtılmalıdır.
- Konaklama tesislerinde Arap kanalları izlenebilmelidir. Odalarda Kıbleyi gösteren işaretler olmalı, ailece gelen grupların odalarında bulunan mini barlarda alkollü içecekler bulunmamalıdır.
- Golf tesisi olan otellerle 5 yıldız ve üzeri olan oteller lüks villa ve yat kiralama seçenekleri ile VIP turizmine odaklanabilirler.
- Balayı turizmi için Kemer gibi sakin yerler pazarlanabilir.
- Maceraya açık Arap gençler için Köprülü Kanyonda rafting, Karacaören Barajı'nda balık tutma, Toroslarda jeep safari, av turizmi, trekking,

- Yerli ve yabancı havayolu şirketleri ile Kuveyt, Doha, Dubai, Riyad, Manama ve Cidde'den Antalya'ya turizm sezonunda haftada en az bir kez (Cuma, Cumartesinin tatil olması nedeni ile Perşembe akşamları olabilir) direk tarifeli uçuşlar konulması veya başlangıçta İstanbul uçuşlarından birinin Körfez-Antalya-İstanbul şeklinde ayarlanması hususunda ikna edilmelidir. Öncelikle marka değeri ve pazarda baskın olmasından dolayı THY ile görüşülmelidir

Fiyatlandırma

Turizm çeşidine ve müşteri profiline göre dikkatli bir fiyatlandırma stratejisi geliştirilmelidir. Malezya'nın Türkiye'ye göre uzak olmasına rağmen tercih edilme nedenleri kaliteli hizmet ve uygun fiyat sunmasıdır. Müslüman bir ülke olması da artı bir avantajdır. Avrupa'da hizmet kalitesi Antalya'ya göre daha düşük olmasına rağmen fiyatlar daha pahalıdır. Avrupa'ya giden turistler genel itibari ile iyi eğitimli ve yüksek gelir grubundan insanlar olduğu için yüksek fiyat sorun olmamaktadır. VIP turistler için fiyattan daha önemli olan verilen hizmetin kalitesidir. Mısır, Lübnan ve önceden Suriye'ye gidenlerin çoğunluğu ise orta gelir grubundan olan kalabalık ailelerdir. Mısır ve Ortadoğu'ya giden bu gruplar ortak kültür ve inanç ortamında kendilerini rahat hissetmelerinin yanı sıra Antalya'ya göre daha uygun fiyat teklifleri almaktadırlar. Sağlık turizmi için tercih edilen Ürdün'de otel ve hastanelerde kişi başı gecelik konaklama ücreti €100- €150 civarındadır. Özellikle hafta sonu tatilleri için tercih edilen Dubai ve Manama'da konaklama ücretleri Antalya'ya göre çok yüksektir.

Bu kapsamda müşteri profiline göre Türkiye'nin rakibi sayılabilen Malezya ve Ortadoğu'daki fiyatlar civarında bir fiyat belirlenmelidir. Teklif edilecek fiyatlar her ne kadar Antalya'nın hizmet kalitesi daha iyi olsa da Dubai ve Avrupa'da teklif edilen

fiyatlardan yüksek olmamalıdır. Sağlık turizminde fiyatlar tedavi, konaklama ve ulaşım masraflarını kapsayacak şekilde belirlenmeli ancak öncelikle fiyat ve hizmet standartlarının belirlenmesi için Türkiye ve ilgili ülkelerin Sağlık Bakanlıkları ve Sosyal Güvenlik Kurumları arasında ikili anlaşmalar yapılmalıdır.

Türkiye pazarında ise Antalya'nın belirleyeceği fiyatlar İstanbul'a göre daha uygun olmalıdır. **Alkol tüketmeme, dışarıda yemek yeme, gruplar halinde gezmeme, tatilde geç kalkma alışkanlıklarından dolayı her şey dâhil sistemi Araplar için uygun değildir.**

Yukarıda sayılan hususlar göz önünde bulundurularak fiyatlar makul bir şekilde belirlenmelidir. Aşağıda orta gelirli Arap aileler için tahmini fiyat teklifleri önerilmiştir.

- Bayram tatillerinde veya turizm sezonu dışında 5 yıldızlı bir otelin özel araçla Havalimanı-Otel transferi dâhil 6 gece için kişi başı konaklama ücreti ortalama €400 civarında, charter seferler ile uçak bileti dâhil 6 gecelik bir tatil paketinin ortalama fiyatı €700 civarında olabilir.
- Dağda, göl kenarında veya deniz kenarında gözlerden uzak bir apart otel/villa'nın gecelik fiyatı €150- €300 olabilir.
- 2-3 odalı kiralık bir dairenin gecelik fiyatı €100- €150 olabilir.
- 3 gecelik MICE paketinin 5 yıldızlı otelde her şey dâhil kişi başı fiyatı €500 olabilir.

Hedef Pazara Ulaşım Kanalları

- Körfez'de bulunan Türkiye ile çalışan veya çalışmak isteyen seyahat acenteleri ile işbirliği yapılmalıdır.
- Turizm sezonu öncesi Şubat ve Mart aylarında Cidde, Riyad, Khubar, Dammam, Kuveyt, Manama, Doha, Muskat, Dubai ve Abu Dhabi'de iş görüşmeleri için havayolu şirketleri, seyahat acenteleri ve 5 yıldızlı otellerin pazarlama müdürlerinin ve etkin tanıtım

için ise STK, Kalkınma Ajansı, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü temsilcilerinin katılımı ile Road-Show programları düzenlenmelidir.

- Kültür ve Turizm Bakanlığı ile iş birliği yapılarak Arapların ilgisini çekecek Arapça görsel materyaller hazırlanmalıdır. Görsel materyallerde şelale, göl, akarsu, orman, dağ, çarşı manzaraları, yemek yenilebilecek yerler, güzel oteller ile İslami eserlere yer verilmelidir.
- Dubai ve Riyad turizm fuarlarına katılım sağlanmalıdır.
- Körfezdeki önemli TV, dergi, gazete, turizmle ilgili internet sitelerine ve havalimanları ve alışveriş merkezlerindeki ilan panolarına reklam verilmelidir.

Pazarda Tutunma

- Arap turizm pazarına açılmak isteyen işletmeler Arapça bilen personel ve işçi çalıştırmalıdır. Ancak Hatay, Siirt, Mardin taraflarında konuşulan Arapçanın Körfez'de konuşulan Arapçadan çok farklı olduğu unutulmamalıdır. Bu yüzden çalışan personel Arap kökenli olsa bile Körfez Bölgesinde konuşulan Arapça lehçelerle ilgili eğitilmelidir.
- Zengin Arap turistler alışverişte aldatılma konusunda çok hassastırlar. Dürüst davranıldığında çok cömert olan Araplar aldatıldıklarını hissettiklerinde o bölgeye ikinci defa gelmek istemezler. Turizm sezonu dışında Antalya'ya gelen Arap turistler için konaklama fiyatları makul olmalıdır. Fırsatçılık yapılması beğendikleri yere her yıl gelme alışkanlıkları olan Arap turist sayısının azalmasına neden olur.
- Turizmden gelir sağlayan ve Arap pazarına açılmak isteyen tüm esnaf ve işletme sahipleri ve çalışanları Arap kültürü ve turist profili konusunda eğitilmelidir.

- Bursa valiliğinin Arap Turizm Birliği ile protokol imzalaması sonucunda Bursa, 22 Arap devletinin üye olduğu birlik tarafından 2013 yılında Arap turizm başkenti ilan edilmiştir. Nisan 2012'de Türk–Arap turizm buluşmasına ev sahipliği yapan Bursa'ya 2012 yılında 127 bin Arap turist gelmiştir (26 Aralık Zaman Gazetesi). Önemli Arap şehirlerinde tanıtım yapacak olan Bursa valiliği 2013 yılında daha fazla bir artış beklemektedir.
- Benzer şekilde Antalya valiliğinin öncülüğünde Arap Turizm Birliği ile temasa geçilerek Antalya'nın etkin tanıtımı yapılabilir. Arap Birliği Devletlerine yönelik düzenlenecek turizm fuarlarına ev sahipliği yapılabilir.
- Expo 2016'nın Körfez Ülkeleri'nde de tanıtımı yapılmalıdır.
- STK, turizm işletmeleri, havayolu şirketleri, turizm müşavirlikleri ve İl Turizm Müdürlükleri ile Kalkınma Ajansı koordinasyonunda her yıl Fam-Trip programları yapılmalıdır.
- Sağlık turizmi, Balayı turizmi, VIP turizmi, Eko ve Spor turizmi, MICE turizmi konusunda Antalya'da bulunan seyahat acenteleri ihtisaslaşmalıdır.
- Körfez'de izlenen Türk dizilerinin izlenme saatlerinde Antalya ile ilgili reklamlar verilmelidir. Dizi yapımcıları ile görüşülerek Antalya'da dizi veya dizilerin bazı bölümlerinin çekimi teşvik edilmelidir.
- Körfezdeki önemli medya kuruluşları temsilcileri Antalya'ya davet edilerek Antalya'nın tanıtımı yapılmalıdır.
- Mısır'da 60 binden fazla gayrimenkulü olan Suudi vatandaşlar tatil için öncelikle Mısır'ı tercih etmektedirler. Benzer şekilde Körfez Araplarına yönelik gayrimenkul satışları teşvik edilmelidir.
- Batı Akdeniz'de eğitim dili İngilizce olan üniversiteler Eğitim turizmi pazarından pay alabilmek için özellikle Amerika ve İngiltere gibi güçlü rakipleri göz önünde bulundurarak stratejik planlar geliştirmelidir.

FAM TRIP PROGRAMLARI

Kasım 2011'de Suudi Arabistanlı ve Nisan 2012'de Kuveyt, Katar ve Bahreynli tur operatörlerine yönelik Batı Akdeniz Bölgesi'nin turizm potansiyelini tanıtmak üzere Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı koordinasyonunda THY, Turizm İşletmeleri, ALTİD, KETOB, AKTOP, TURSAB, Antalya Tanıtım Vakfı işbirliği ile Fam-Trip programları gerçekleştirilmiştir.

Programlara Suudi Arabistan'dan 11, Kuveyt'ten 6, Katar'dan 5 ve Bahreyn'den 4 seyahat acentesi temsilcisi katılmıştır. Antalya, Burdur ve Isparta'yı kapsayan üç günlük yoğun bir gezi programından sonra dördüncü gün Arap seyahat acenteleri temsilcileri ile Batı Akdeniz Bölgesi seyahat acentesi temsilcileri ikili iş görüşmeler yapmak üzere bir araya getirilmiştir. Görüşmeler sonunda Arap katılımcılara anket uygulanmış ve Batı Akdeniz turizm potansiyelinin pazarlanması için görüş ve önerileri alınmıştır.

Fam Trip Programının Hedefleri

- Batı Akdeniz Bölgesini serin yaz tatili geçirilebilecek yeni bir destinasyon olarak Araplara tanıtmak. (Dağlarda, ormanda ve göl kenarlarında bulunan konaklama tesisleri gezdirilmiştir.)
- Batı Akdeniz'in doğal güzelliklerini göstermek. (Düden ve Manavgat Şelaleleri, Olimpus Milli Parkı, Karacaören Barajı, Eğirdir Gölü, İnsuyu Mağarası, Kemer ve Alanya gezdirilmiştir.)
- Batı Akdeniz Bölgesi'nin alışveriş mekânlarını tanıtmak. (Terracity, Isparta Çarşısı gezdirilmiştir.)
- Zengin Türk mutfağını tanıtmak. (Otellerde açık büfe olarak sunulan yemeklerin yanı sıra seçkin restoranlarda Antalya, Burdur ve Isparta'nın yöresel yemekleri ikram edilmiştir.)
- Dubai ve Avrupa'dan daha makul fiyat seçenekleri olduğu konusunda Arap seyahat acentelerini bilgilendirmek. (Türk ve Arap tarafların ikili iş görüşmeleri yapmaları sağlanmıştır.)
- Körfez Arap turistlerinin ihtiyaç, istek ve taleplerini anlamak.
- Arap turizm pazarına uygun ürünler geliştirmek.
- THY'nin yaz sezonunda Körfez'den Antalya'ya tarifeli direk uçuşlar koymasını sağlamak

Kimler Davet Edildi

Davet edilecek seyahat acenteleri Riyad ve Dubai Turizm Müşavirlikleri ile Turizm Müşavirinin bulunmadığı ülkelerde Ticaret Müşavirlikleri vasıtasıyla belirlenmiştir. Her bir Fam Trip programı için 20 kişi davet edilmiştir. Kasım

2011'deki programa 11 şirketten 20 kişi ve Nisan 2012'deki programa 14 şirketten 16 kişi katılmıştır. Davet edilecek kişiler aşağıdaki kriterlere göre belirlenmiştir.

- Her bir şirketten en fazla iki kişi olması
- Turizm konusunda en az 7 yıllık deneyime sahip profesyonel kişi olması
- Ürün Geliştirme Müdürü, Pazarlama Müdürü veya Genel Müdür olması

Suudi Arabistanlı Tur Operatörleri Fam Trip Programı

28th November 2011

03:20 – 06:30 Flight from Riyad to İstanbul
08:40 – 09:55 Flight from İstanbul to Antalya
10:00 – 11:00 Meet and greet at Antalya airport and transfer to Grand Haber Hotel and Check-In
11:00 – 14:30 Rest and lunch at the Hotel
14:30 – 15:30 Visit Olimpus mountain and climbing Tahtalı mountain with teleferic
15:30 – 17:30 Dinner at Tahtalı mountain
17:30 – 20:00 City tour and visit Özdilek mall
20:00 – 21:00 Transfer to Grand Haber Hotel and rest

29th November 2011

07:30 – 09:00 Breakfast at Grand Haber Hotel and Check-Out
09:00 – 10:30 Visit Düden waterfall
10:30 – 13:00 Visit İnsuyu cave on the way to Burdur
13:00 – 13:30 City tour in Burdur
13:30 – 14:30 Lunch in Burdur
14:30 – 15:30 Transfer to Isparta
15:30 – 16:30 City tour in Isparta
16:30 – 17:30 Visit Eğirdir lake
17:30 – 18:30 Tranfer to Isparta Davraz mountain
18:30 – 20:30 Check in Sirene Davras Hotel and dinner

30th November 2011

07:30 – 08:30 Breakfast at Sirene Davras Hotel and check out
08:30 – 10:00 Visit Karacaören Dam on the way to Antalya
10:00 – 12:00 Transfer to Sirene Belek Hotel in Antalya and Check- In
12:00 – 13:00 Lunch at Sirene Belek Hotel
13:00 – 15:00 Transfer to Alanya (A district of Antalya)
15:00 – 16:30 Visit Alanya castle
16:30 – 18:00 Visit historical Alanya Red Tower and Shipyard
18:00 – 19:00 Visit Alanya Pier and Dinner at the coast
19:00 – 21:00 Transfer to Sirene Belek Hotel

1st December 2011

07:30 – 09:00 Breakfast at Sirene Hotel
09:00 – 12:30 Meeting with Antalya Tour operators, Hotel representatives,Antalya Tourism Board and THY
12:30 – 16:30 Free time and Check – Out
16:30 – 17:30 Transfer to Antalya Airport
18:30 – 19:45 Flight from Antalya to İstanbul
21:45 – 02:05 Flight from İstanbul to Riyad

Tablo 11: Davet Edilen Suudi Arabistanlı Seyahat Acentanları Temsilcileri

	Şirket	Katılımcı	Görevi	Fax	E-Mail
1	Ace / Caravan Travel (Riyad)	Rizwan Riaz	Travel Counsellor	00 966 1 4620082	rizwan@ace-travel.com
2	Alsarh Travel & tourism (Riyad)	Ahmed Elrabat	Senior tours executive	00 966 1 2057444	ahmed_r@alsarh.com.sa
3	Altayyar Travel Group(Riyad)	Omer Elkomaishy	Sales Manager	0096601 4642970	eh_corpsalesmgr@altayyargroup.com
4	Najd Wings Travel & Tourism(Riyad)	Abdul Aziz Khulaif Albani	General Manager	00 966 1 2786601	tours-r@najd-group.com
5	Zahid Travel Group (Riyad)	Mohammed Ashraf Areekkandan	Branch Manager	00 966 1 2291186	mailzhd@yahoo.com
6	Almousim Travel & Tours (Riyad)	Mamdouh Al Anazi	Manager Vacation	00 966 1 4788943	roshan@almousim.com.sa
7	Al Shitawi Tours (Cidde)	Ahmed Ali M Mohammed	Manager Tours	00 966 2 6937749	Janeah_a@yahoo.com
8	Fursan Travel (Riyad)	Osama Adnan	Tours Sonsultant	00966 1-465-8092 00966 1-416-3697	info@fursan.com.sa
9	Tas'helat Travel & Tours(Riyad)	Muzahid Husain	Tours Sales Manager	00966 1 4742990	Tours1@ttt.com.sa

10	Zahran Wings Travel & Tourism (Riyad)	Mohammad Al-johmani	Tours Manager	00 966 1 4197768	maljohmanı@zahran-travel.com
11	Althayab Travel & Tourism(Riyad)	Haitham Seif Abdulsattar	Tours Executive	00 966 1 4778912	rasheed@att.coms.sa
12	Kanoo Travel (Riyad)	Yousef Ahmed Al Mujiabel	Office In Charge	00966 1 4789231	alihasan@ruh.kanoosa.com
13	Al Amoudi Travel (Cidde)	Khaled Faisal Al Amoudi	General Manager	00 966 2 6606085	tours@amoudıholıdays.com
14	Al Amoudi Travel (Cidde)	Essam Mohamed Sayed Mursi	Tours Manager	00 966 2 6606085	tours@amoudıholıdays.com
15	Nawras Travel (Cidde)	Hany Algamal	Office Manager	00966 2 6688206	hany@alnawras-sa.com
16	Asfar Travel (Riyad)	Abdurrahman Alrajhi	General Manager	00 966 1 2956988	asfarho@hotmail.com
17	Magic (Cidde)	Mohammed Abdelkhaled Ali İbrahim Sultan	Specialist Marketing And Sales Abrod	00 966 4 3901488	m_group@magic-sa.com
18	ACTS (Riyad)	Eyad M.Shweikani	Branch Manager	00966-1-4160212	eyad@actstour.com
19	Daleel Turkiya (Cidde)	Sameer AbdulKhaliq S Almutharri	Operation incharge	00 9662 66 388 89	sameer@daleelturkiya.com
20	Al Shitawi Tours (Cidde)	Salem Shitaiwi Aljuhani	General Manager	00 966 4 6422568	salem@alshitaiwitours.com
21	Crystal Magazine	Maha Gamalaldin Saleh	Editor	00 966 2 691 66 19	Mahagamal33@yahoo.com

Kuveyt-Katar-Bahreynli Tur Operatörleri Fam Trip Programı

26th March, 2012

14:00 – 15:00 Lunch at the Mardan Palace Hotel
15:00 – 16:30Transfer to Olimpos, Tahtalı Mountain and Climbing Mountain with Aerial Cableway (Teleferic)
16:30 – 17:30 Sightseeing at Olimpos, Tahtalı Mountain and Complimentary Tea Service
17:30 – 18:00 Transfer to Kemer
18:00 – 19:30 City Tour in Kemer and Free Time (Visit to Traditional Yoruk Tent)
19:30 – 20:30 Transfer to Mardan Palace Hotel and Dinner at Hotel

27th March, 2012

07:30 – 09:00 Breakfast at Mardan Palace Hotel
09:00 – 09:30 Transfer to Düden Waterfall
09:30 – 11:00 Sightseeing at Düden Waterfall
11:00 – 12:00 Transfer to Karacaören Dam
12:00 – 13:00 Sightseeing at Karacaören Dam
13:00 – 14:00 Transfer to Isparta
14:00– 15:30 City Tour and Luch in Isparta
15:30 – 16:30 Transfer to Lake Eğirdir
16:30 – 17:30 Sightseeing at Lake Eğirdir
17:30 – 18:30 Transfer to Burdur
18:30 – 20:00 Dinner with Governor of Burdur and Chairman of West Mediterranean Development Agency (WMDAT), Süleyman TAPSIZ
20:00 –22:00 Transfer to Mardan Palace Hotel

28th March, 2012

09:00 – 10:00 Breakfast atMardan Palace Hotel
10:00 – 11:00 Welcome Coctail at Mardan Palace Hotel
11:00 – 12:00 Free Time at Mardan Palace Hotel
12:00 – 13:00 Lunch at Mardan Palace Hotel
13:00 – 15:00 Transfer to Alanya
15:00 – 17:30 City Tour and Sightseeing in Alanya
17:30 – 19:00 Dinner at Alanya Marina
19:00 – 21:00 Transfer to Mardan Palace Hotel

29th March, 2012

07:00 – 08:30 Breakfast atMardan Palace Hotel and Check-Out
09:00 – 11:30 Bilateral Meetings withAntalya Tour Operators, Hotel Representatives, Antalya Tourism Board and Turkish Airlines
11:30 – 13:30 Closing Remarks and Lunch at Mardan Palace Hotel
11:30 – 12:15 Transfer to Antalya Airport (For Participants from Bahrain)
14:00 – 15:00 Transfer to Antalya Airport (For Participants from Kuwait and Qatar)

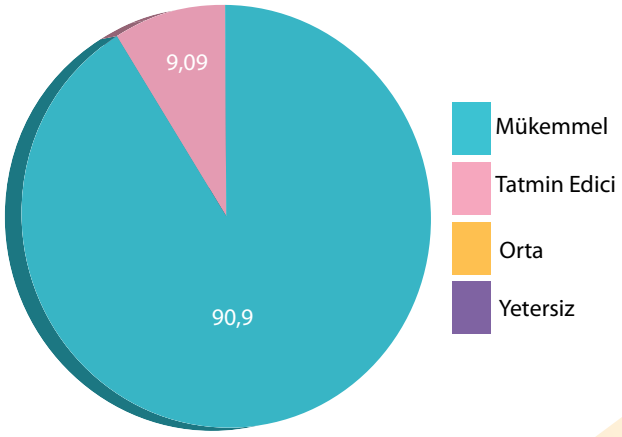
Tablo 12: Davet Edilen Kuveyt-Katar-Bahreynli Seyahat Acentaları Temsilcileri

KATILIMCI	ŞİRKET	ÜLKE
Mr. Mostafa Boyrati	AlFajer Golden Tours	Kuwait
Mr.Tayyab Jillani	ALBATOL TRAVEL & TOURISM	Kuwait
Mr. Naveed Sohail	Badur Travel	Kuwait
Mrs. Hanadi Darwish	Hamoud Zaid AL-Khaled Companies	Kuwait
Mrs. Rahil AlRahmani	AlSalhiah World and Travels	Kuwait
Mr. Mohsin Feroz Uddin	ALBATOL TRAVEL & TOURISM	Kuwait
Mr. Walid Bahaa Naouchi	Ritz Travel & Tourism	Kuwait
Mrs. Lamia Zahra	Dana Travels & Tourism	Qatar
Mrs. Amal Zahra	Dana Travels & Tourism	Qatar
Mr. Mohammed Abdulla	Al Qayed Travel and Tours	Qatar
Mr. Abdullah Ahmed Al Amoodi	Al Suleiman Holidays	Qatar
Mr. Saleh Al Taweel	International Travel & tourism	Qatar
Mr. Imran Mohammed	Darwish Travel Co. W.L.L	Qatar
Mr. Suhaib Kidwai	Al Fanar Travel	Bahrain
Ms Jennifer Francisca Dias Do Rosario	Magnum Travel Services	Bahrain
Mr. Ismail Haqiqi	Manama Travel Centre & Tours	Bahrain
Mrs. Haqiqi	Manama Travel Centre & Tours	Bahrain
Mr. Ebrahim Mohd.Amin	House of Travel	Bahrain

10. ARAP TUR ŞİRKETLERİNE UYGULANAN ANKET SONUÇLARI

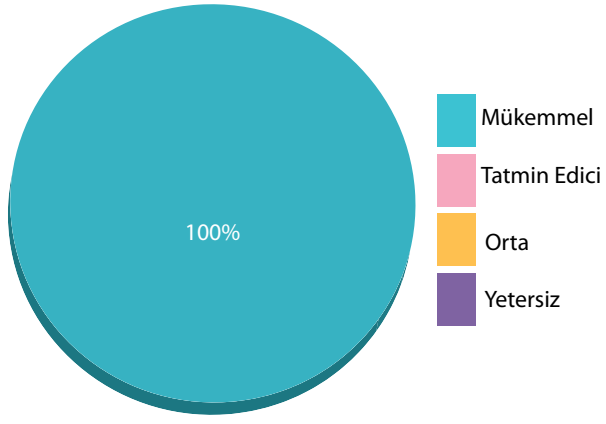
Fam Trip programlarına katılan tur operatörlerine program sonunda uygulanan anket sonuçları aşağıdaki gibidir.

Organizasyon sizi ne derece memnun etti ?

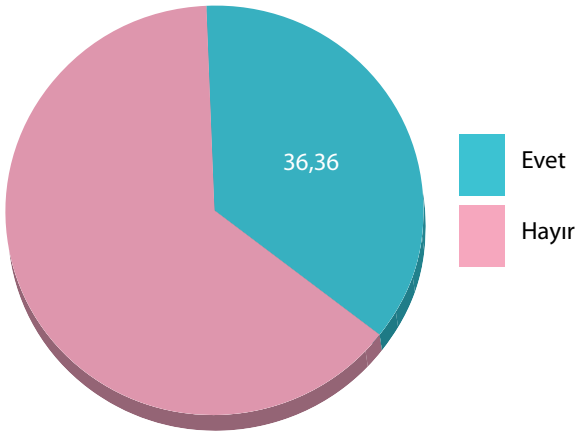
Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

Organizasyon sizi ne derece memnun etti ?

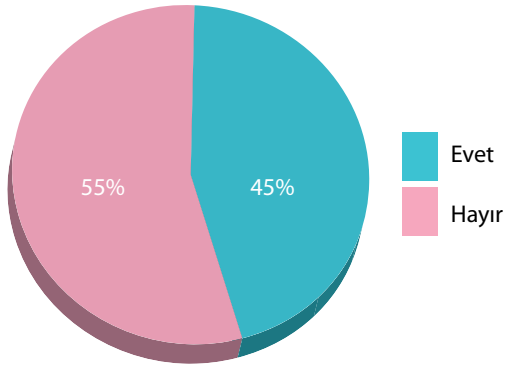
Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

Antalya ile şuanda iş yapıyor musunuz ?

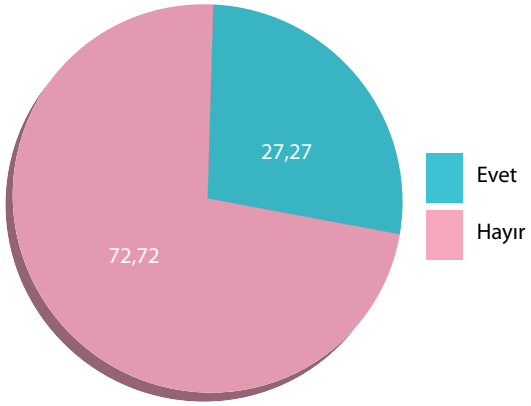
Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

Antalya ile şuanda iş yapıyor musunuz ?

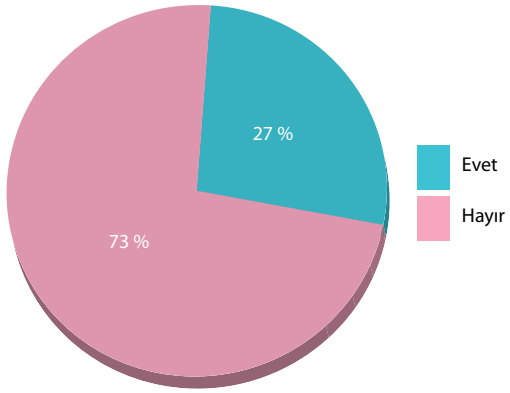
Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

Daha önce Isparta ve Burdur'u duymuşmuydunuz ?

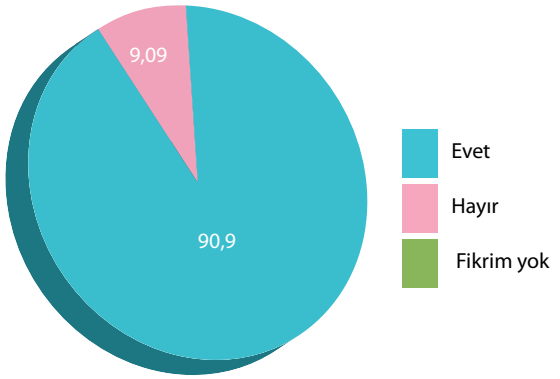
Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

Daha önce Isparta ve Burdur'u duymuşmuydunuz ?

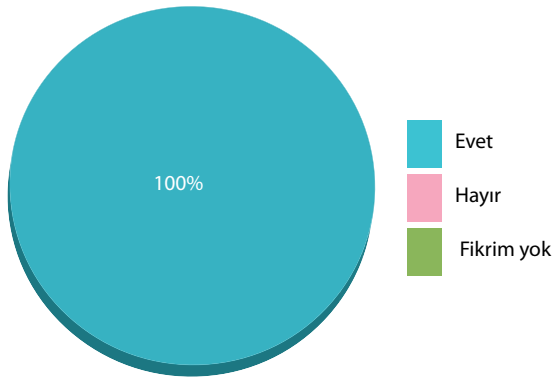
Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

Bu program sonunda Batı Akdeniz Bölgesi ile iş yapmak için herhangi bir anlaşma yaptınız mı ?

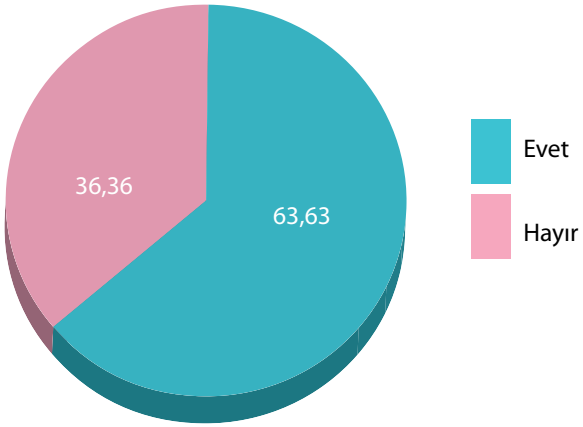
Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

Bu program sonunda Batı Akdeniz Bölgesi ile iş yapmak için herhangi bir anlaşma yaptınız mı ?

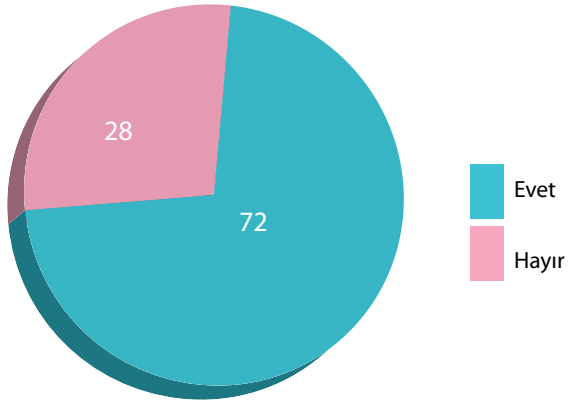
Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

Türkiye'ye iş toplantısı için ilk gelişiniz mi ?

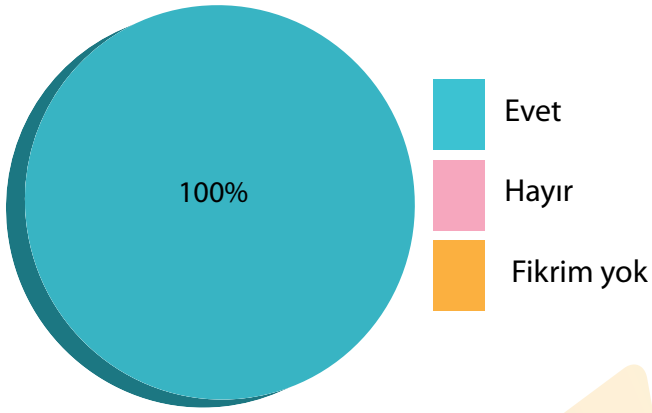
Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

Türkiye'ye iş toplantısı için ilk gelişiniz mi ?

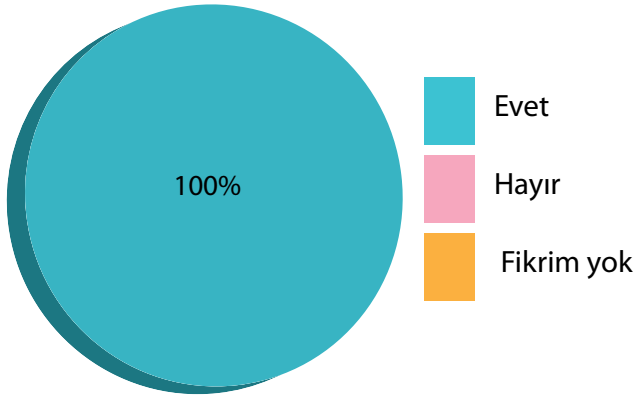
Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

Batı Akdeniz'i kendi başınıza tekrar ziyaret etmek ister misiniz ?

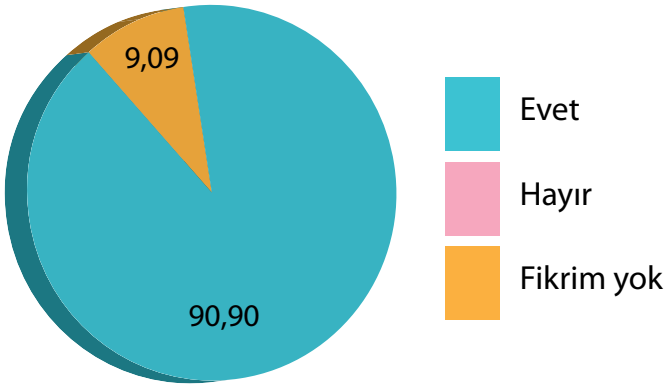
Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

Batı Akdeniz'i kendi başınıza tekrar ziyaret etmek ister misiniz ?

Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

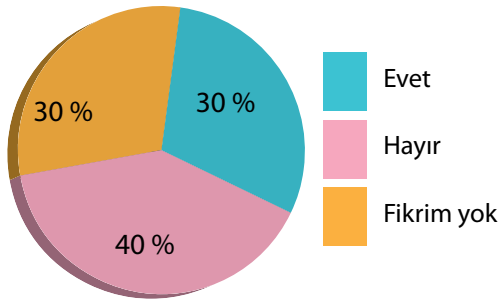
2012 yılında Batı Akdeniz Bölgesine turlar düzenlemeyi düşünüyor musunuz ?

Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

2012 yılında THY ile Suudi Arabistan'dan Antalya'ya çoğunluğu Riyad'dan olmak üzere 2136 kişinin gelmiş olması yukarıda verilen cevabın tutarlı olduğunu göstermektedir.

2012 yılında Batı Akdeniz Bölgesine turlar düzenlemeyi düşünüyor musunuz ?

Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

Batı Akdeniz'e en erken ne zaman tur düzenleyebilirsiniz

FİRMA	DÖNEM
Magic Travel	Ocak-Şubat 2012
Daleel Turkiya	Haziran-Temmuz-Ağustos 2012
Al Shitaiwi Tours	15 Ocak 2012
Al Tayyar	Haziran-Temmuz-Ağustos-Eylül 2012
ACE Travel	Mayıs-Haziran-Temmuz-Ağustos-Eylül
Crystal	2012
Kanoo Travel	Temmuz-Ağustos 2012
Zahid Travel	Temmuz-Ağustos 2012
Al Amoudi Holidays	Nisan-Mayıs 2012
ACTS	Haziran-Temmuz-Ağustos 2012
Al Sarh Travel	Temmuz-Ağustos 2012
	2012 İlkbahar ve Yazı

Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

Batı Akdeniz'e en erken ne zaman tur düzenleyebilirsiniz

FİRMA	DÖNEM
Badur Travel	Temmuz-Ağustos 2012
Al Sulaiman Holidays	Temmuz 2012
Al Shitaiwi Tours	Haziran-Temmuz 2012

Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

Kuveyt-Katar-Bahreyn grubuna yapılan Fam –Trip programın 29 Mar-01 Nisan 2012 tarihinde turizm sezonunun hemen öncesine rastlamasından dolayı planlama ve tanıtım yapmaya fazla zaman bulamadıkları anlaşılmaktadır.

Hangi sezonlar Suudi turistler içindir uygundur?

- Haziran-Temmuz-Ağustos.
- Ramazan ayının yaz tatiline denk gelmesi . dolayasıyla Ramazandan sonra 1 ay.
- Ramazan ve Kurban bayramlarında 10 gün.
- Okulların tatil olduğu ocak ortasında 10 gün.
- Balayı tatili her dönem olabilir .
- Sağlık turizmi isteğe ve ihtiyaca göre düzenlenir.

Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

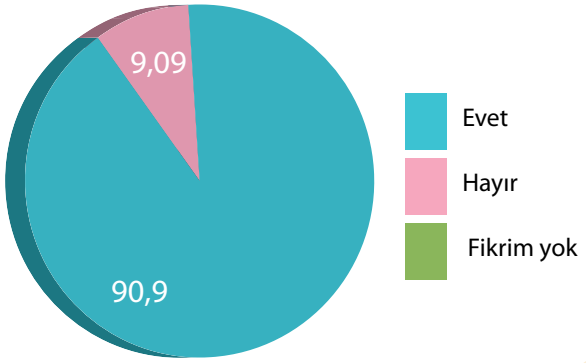
Hangi sezonlar Suudi turistler içindir uygundur?

- Haziran-Temmuz-Ağustos.
- Ramazan ayının yaz tatiline denk gelmesi . dolayasıyla Ramazandan sonra 1 ay.
- Ramazan ve Kurban bayramlarında 10 gün.
- Okulların tatil olduğu ocak ortasında 10 gün.
- Balayı tatili her dönem olabilir .
- Sağlık turizmi isteğe ve ihtiyaca göre düzenlenir.

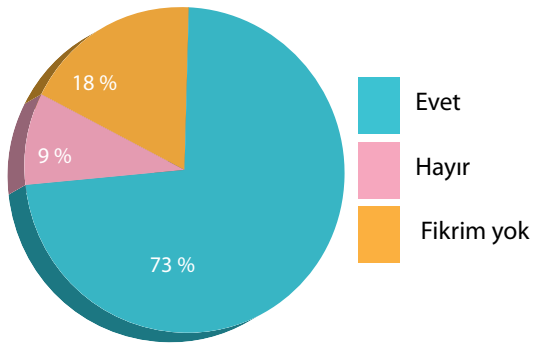
Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

Her iki grubun cevaplarının birbirine yakın olduğu görülmektedir. En yoğun tatile çıkma döneminin Haziran, Temmuz, Ağustos olduğu görülmektedir.

THY yetkilileri ile Isparta-Antalya-Gazipaşa Havaalanlarına Riyad ve Cidde'den direk uçuşlar yapılması konusunda görüşme yapmak istiyor musunuz ?

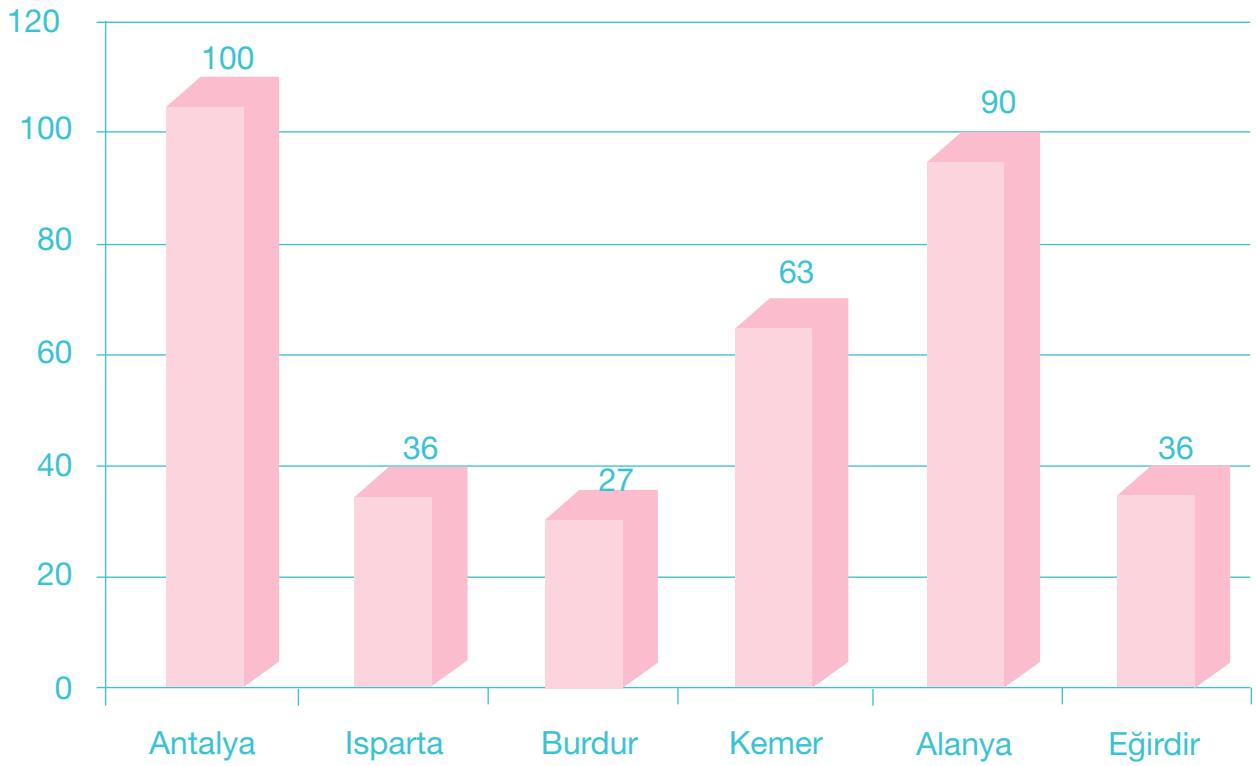

THY yetkilileri ile Isparta-Antalya-Gazipaşa Havaalanlarına Riyad ve Cidde'den direk uçuşlar yapılması konusunda görüşme yapmak istiyor musunuz ?

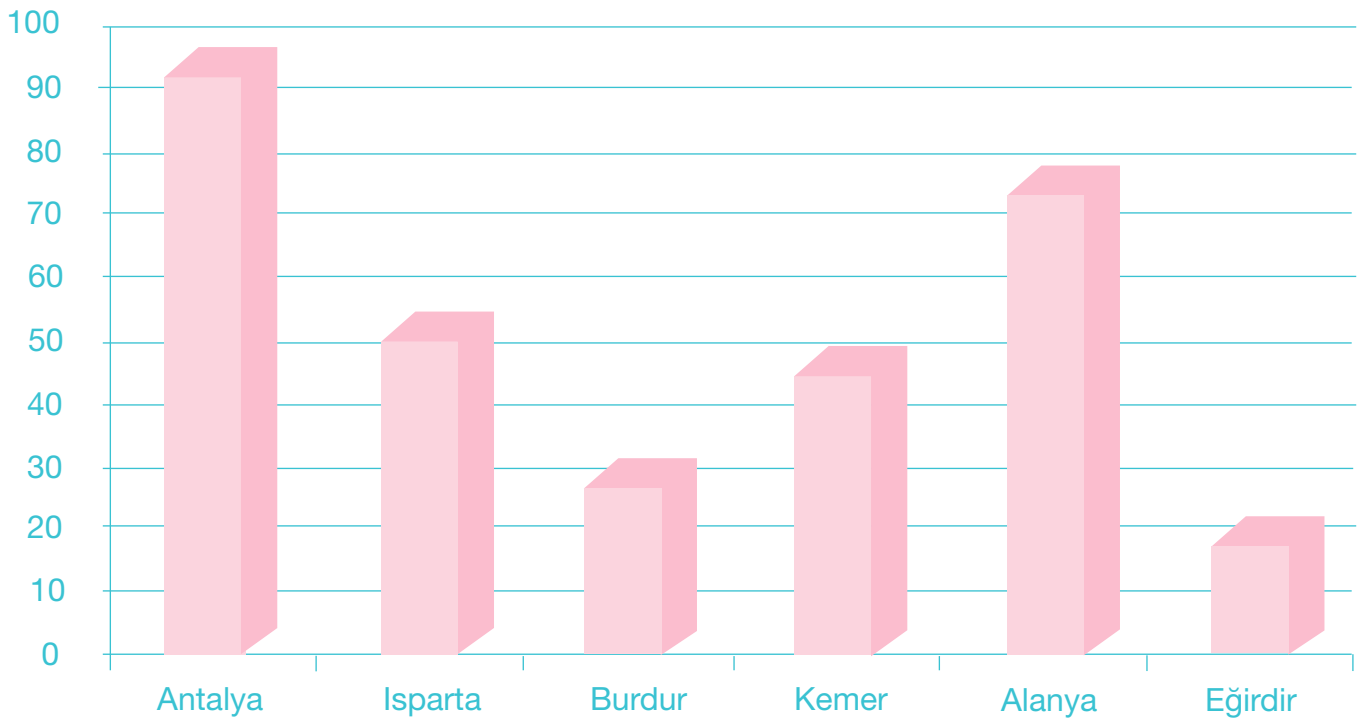

Turist sayısında artışa neden olacak en önemli etkenin tarifeli direk uçuşlar olduğu daha önce vurgulanmıştı. THY veya başka bir hava-yolu şirketi ile görüşülerek öncelikle ulaşım sorunu aşılmalıdır. Özellikle Batı Akdeniz Bölgesi'nde umre organizasyonu yapan şirketlerle işbirliği yapılarak yaz döneminde haftada en az bir gün Antalya-Cidde charter veya tarifeli uçuşlar gerçekleştirilebilir.

Hangi şehirler müşterilerimize daha çok hitap ediyor?

Hangi şehirler müşterilerimize daha çok hitap ediyor?

"Hangi şehirler müşterilerinize daha çok hitap ediyor?" sorusuna verilen cevaplara bakıldığında öncelikle turizm alt yapısı çok iyi olan Antalya, Alanya ve Kemer cevapları dikkat çekiyor. Antalya bölgesinde de hareketli şehir merkezlerine yakın olma alışkanlıklarından dolayı Antalya ve Alanya Kemer'e göre daha çok tercih edilmiş. Henüz turizmle ilgili alt yapı eksikliği bulunan Isparta, Burdur ve Eğirdir'in doğal güzelliklerine rağmen daha az tercih edilmesi dikkat çekicidir. Bu yüzden Batı Akdeniz Bölgesi'nde öncelikle daha kolay pazarlanacak yerler Antalya ve Alanya olarak görülmektedir.

Bu geziye Katılmanızdaki en önemli etken nedir?

- Batı Akdeniz Bölgesinin turlarımız için uygun olup olmadığını öğrenmek
- Yeni destinasyonlar keşfetme.k.
- CEO'nun görevlendirilmesi.
- Türkiye ile ticari ilişkiler kurmak.
- Gerçek Türkiye'yi kendi gözlerimizle görmek.
- Türkiye' deki yeni destinasyonları pazarlamak için bilgi sahibi olmak.

Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

Bu geziye katılmanızdaki en önemli etken nedir?

- Batı Akdeniz Bölgesinin görmek ve tanımak.
- Antalya'yı daha yakından tanıyabilmek.
- Antalya ve Batı Akdeniz Bölgesi ile iş bağlantısı kurabilmek.
- Türkiye'de İstanbul Dışındaki turizm noktalarını tanıyabilmek.
- Türkiye'deki yeni destinasyonları pazarlamak için bilgi sahibi olmak.

Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

Suudlular Belek ve Kemerde'deki otelleri mi yoksa Antalya ve Alanya'daki şehir otellerini mi tercih ederler?

- Çocuklu aileler genellikle şehir otellerini,balayına çıkanlar Kemer ve Belek gibi sakin yerleri tercih ederler.
- Hepsi de tercih edilebilir.

Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

Müşterileriniz Belek veya Kemerde'deki otelleri mi yoksa Antalya ve Alanya'daki şehir otellerini mi tercih ederler?

- Antalya ve Alanya'daki şehir otellerini daha çok tercih ederler.

Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

Müşteri profilinin çoğunluğunun çocuklu aileler olduğu düşünüldüğünde şehir merkezlerinin daha çok tercih edildiği görülmektedir.

Isparta-Burdur pazarlanabilir mi yoksa sadece Antalya'ya mı odaklanalım?

- Düzenlediğiniz gezide olduğu gibi Isparta-Burdur ve Antalya aynı paket tur programına içinde olabilir.

Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

Isparta-Burdur pazarlanabilir mi yoksa sadece Antalya'ya mı odaklanalım?

- Düzenlediğiniz gezide olduğu gibi Isparta-Burdur ve Antalya aynı paket tur programı içinde olabilir.
- Sadece Antalya'ya odaklanmalısınız.

Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

Katılımcılarla yapılan ikili görüşmelerde Isparta ve Burdur'a konaklamalı turlar düzenlenmesi zor görünmektedir. Ancak Antalya'da konaklayan turistler için Karacaören Barajı, Gölcük, Eğirdir Gölü, Ağlasun, Yazılı Kanyon ve Isparta şehir merkezini kapsayacak günübirlik turlar düzenlenebilir.

Müşterilerinizin yüzde kaçı apart evde veya villada kalmak ister?

FİRMA	YÜZDE
Magic Travel	60
Daleel Turkiya	Fikrim yok
Al Shitaiwi Tours	25
Al Tayyar	10
ACE Travel	Fikrim Yok
Crystal	70
Kanoo Travel	30
Zahid Travel	50
Al Amoudi Holidays	20
ACTS	35
Al Sarh Travel	25

Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

FİRMA	YÜZDE
Darwish Travel	80
Badur Travel	15
House of Travel	Fikrim Yok
ITT	50
Al Batol	30
Al Maktab Travel	30
Salhiah World Travel	30
Al Sulaiman Holidays	60
Magnum Travel Services	Çok Değil

Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

Suudi Arabistan turizm pazarının %50'sinden fazlasına hitap eden AL Tayyar ve yaklaşık %30'na hitap eden Kanoo Travel'ın verdiği cevaplar öncelikle dikkate alınmalıdır.

Her iki grupta da kayda değer villa ve apart otel talebi olduğu görülmektedir.

Suudi Arabistan ve Batı Akdeniz Bölgesi arasındaki turizm ilişkilerini geliştirmek için görüş ve önerileriniz nelerdir?

- Kısa önemli eğitim programları düzenlenmeli
- Riyad ve Cidde'den direk uçuşlar olmalı.
- Antalya aktarmalı İstanbul seferleri ve İstanbul ile Antalya'yı içerenpaket turlar olmalı.
- Özellikle Riyad'dan haftada en az bir direk uçuş olmalı.
- Suudi Arabistan'daki Turizm şirketlerini ziyaret etmeniz ikili ilişkiler ve güveni artıracaktır.
- Cidde ve Riyad'da Mayıs ayından önce turizm sezonu başlamadan Route show programları düzenlenmeli (Akşam yemeğinden sonra iki saatlik tanıtım programları).
- Riyad ve Dubai'deki Turizm Fuarlarına katılıp Bölgeyi tanıtan afişler asmanız dikkat çekmeniz için yeterli.Burası Türkiye ama Araplar için yeni bir Türkiye.
- Karşılıklı ziyaretler artırılmalı.

Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

Körfez ve Batı Akdeniz Bölgesi arasındaki turizmilişkilerini geliştirmek için görüş ve önerileriniz nelerdir?

- Alanya'ya Direk Uçuşlar sağlayın.
- Körfez Ülkeleri'nde Road Show yapın.
- İstanbul Havaalanında Rehberlik Hizmeti iyileştirilmeli.
- Sektör temsilcileri İngilizceyi daha iyi konuşul malı.
- Körfez Ülkelerini daha çok ziyaret edin.
- Seyahat Acentaları ile ilişkilerinizi güçlendirin.

Kuveyt-Katar-Bahreynli katılımcıların cevabı

Gezide sizi en çok etkileyen hususlar nelerdir?

- Misafirperverlik.
- Güzel hava.
- Doğal Güzellikler.
- Tatil aktivitesi için çok seçenek var.
- Sahil otelleri,dağlar,mağaralar,teleferik,şelale ve göller.
- Alışveriş merkezleri.
- Beklentimizin ve hayalimizin ötesinde iyi organize edilmiş bir gezi.

Suudi Arabistanlı katılımcıların cevabı

Müşteriniz hangi sağlık hizmetlerini talep ediyor?

FİRMA	TALEP
Magic Travel	V.I.P
Daleel Turkiya	
Al Shitaiwi Tours	Diş ve Göz Sağlığı
Al Tayyar	Bütün tıbbi tedaviler
ACE Travel	
Crystal	
Kanoo Travel	
Zahid Travel	
Al Amoudi Holidays	İsteğe bağlı
ACTS	Fitness, Diyet, Plastik Cerrahi
Al Sarh Travel	Full Checkup, Spa

Müşterilerinizin yüzde kaçı sağlık turizmi ile ilgileniyor?

FİRMA	SAYI VEYA YÜZDE
Magic Travel	50
Daleel Turkiya	Henüz yok
Al Shitaiwi Tours	25
Al Tayyar	Her ay ortalama 10 ila 30
ACE Travel	Henüz yok
Crystal	Henüz yok
Kanoo Travel	Henüz yok
Zahid Travel	Henüz yok
Al Amoudi Holidays	İsteğe bağlı
ACTS	%15
Al Sarh Travel	Pek çoğu (Genellikle Çek Cumhuriyetine gidi-yorlar

RİYAD TURİZM MÜŞAVİRLİĞİ'NİN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ

- Arabistan'ın turizm pazarından en çok istifade edenler, bölgeden kendi ülkelerinin temel kentlerine yeterli uçuş sayısı olan ülkelerdir. Bu bakımdan ülkemizin İstanbul gibi kentlerine yeterli uçuşun dışında, Arabistan'dan büyük talebin olduğu Trabzon gibi kentlere de doğrudan seferin olması büyük önem taşımaktadır.
- İkinci olarak da havayolu biletlerinin daha makul bir seviyeye çekilmesi veya dönemsel kampanyaların düzenlenmesi son derece önemlidir; zira rakip ülkelerin üstelik de daha uzak olmasına rağmen bilet fiyatları THY'nin fiyatlarından daha düşük düzeydedir. Bu yüzden genelde çok nüfuslu olan Suudi aileler Türkiye'ye uçak bileti fiyatları büyük meblağ tuttuğu için kimi durumlarda karayolunu tercih etmektedirler. Fakat bu sene Suriye'de iç kargaşaların çıkması, Arabistanlıların ülkemize gidişte kimi durumlarda tercih ettikleri karayolunu tehlikeye sokmuştur. Suudilerin genel olarak tatil tercihlerinde güvenliği ilk sırada dikkate almaları dolayısıyla Ürdün-Suriye karayolu tercihi ortadan kalkmış, zorunlu olarak havayolu tercih edilmiştir.
- Nüfusun önemli bir kısmını oluşturan gençler için tatil seçenekleri oluşturulmalıdır.
- Arabistanlıların ülkemizde ev/daire gibi emlak almalarına yönelik mevzuat noktasında özendirici kolaylıkların oluşturulması gerekir. Nitekim Arabistanlıların sıkça gittiği destinasyonlardan Mısır ve İngiltere'de Suudilerin büyük oranda mülkleri vardır ve bir anlamda kendi evlerinde kalarak tatillerini geçirmektedirler. Bu da bu ülkelerin yazın öncelikli tatil seçeneği olmasını gündeme getirmektedir.
- Ülkede özellikle son zamanlarda ailelerdeki gençlerin eğitim gördüğü ülkelerde tatil yapan ailelerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Avrupa ülkelerine yönelik artan ilginin nedenlerinden birisi de budur. Bu yüzden ülkemizin eğitim potansiyelinin ortaya konması için ülkedeki yüksek eğitim fuarlarına daha çok sayıda üniversitemiz ile katılım sağlanmalıdır.
- Diğer bir önemli nokta ise ülkemize yönelik turizm hareketliliğinin tüm mevsimlere yayılması noktasında yapılması gereken hususlardır. Zira bölgedeki turizm hareketliliği, aile turizmi eksenli olduğu için daha çok genel tatiller odaklıdır. Zira bu dönemler sayısal olarak da daha çok gün içermektedir; nitekim Arabistan'dan gelen turistlerin ülkemizdeki konaklama sürelerinin ortalama bir ay şeklinde olduğu gözlemlenmektedir. Bu bakımdan genel tatil zamanları dışında da ülkemize gidişi sağlamak üzere, ilgi duyulan alternatif turizm türlerinin tanıtılması büyük önem arz etmektedir. Alternatif turizm türlerinden örneğin sağlık turizmi bölge açısından büyük önem arz etmektedir. Zira Suudi Arabistan'da beslenme alışkanlıkları ve iklimsel koşulların da etkisiyle, istatistiklere göre genel olarak şeker hastalığı, sedef hastalığı, eklem ağrıları ve cilt hastalıkları gibi hastalıklar sıklıkla gözlemlenmekte olup kilo problemleri dolayısıyla da zayıflama merkezlerine

yönelik büyük bir ilgi bulunmaktadır. Suudi turistlerin ülkemizde yoğun şekilde ziyaret ettikleri merkezler (İstanbul, Yalova, Bursa, Trabzon vs.) göz önüne alındığında, termal bölgelerin yoğunluğu hemen dikkati çekmektedir. Dolayısıyla ülkemizdeki sağlık sektörünün Arabistan pazarındaki daha iyi tanıtılması ve pazardan hak ettiği payı alması için birtakım çalışmaların yapılması büyük önem arz etmektedir. İstatistiklere göre Arabistan'dan özellikle Çek Cumhuriyeti'ndeki sağlık merkezlerine yönelik ciddi bir turist akışı göze çarpmaktadır. Oysa ülkemizin 1.300 civarındaki termal kaynağı ve kaliteli konaklama merkezleri, ayrıca iki ülke arasındaki kültürel yakınlık Çek Cumhuriyeti'ne yönelik eğilimin ülkemize yönlendirilmesi açısından kullanılabilecek önemli etkenlerdir. Fakat bu noktada THY'nin Türkiye biletlerinin makul düzeye çekilmesi veya yüksek turizm mevsimi dışındaki aylarda sağlık turizmi amaçlı promosyon uygulamalar yapması son derece önemlidir.

- Diğer bir önemli nokta ise Suudi Arabistan'da Türkiye'nin tanıtımına yönelik reklam faaliyetleridir. Görev bölgemizdeki turist profili diğer turistlerden, hatta Körfez'deki benzer Arap ülkelerinden son derece farklıdır. Bu açıdan, örneğin Bakanlığımızca hazırlatılan ve TV'lerde kullandığımız reklâm filmlerimiz, doğrudan Körfez halkının beklentilerine hitap etmemektedir. İlaveten bu reklâmlarda kullanılan malzemeler, genel olarak Arap halkının özel olarak da Arabistanlı turistlerin gittikleri destinasyonlar veya odaklandıkları turizm türleri değildir ve tam olarak özendirici bir içeriğe sahip değildir. Bu bakımdan bölgeye özgü müstakil reklâm filmlerinin çekilmesinin son derece etkili olacağı düşünülmektedir.
- Başka bir önemli nokta da Suudi turistlerin eğilimli olduğu bölgelerimizdeki konaklama mekânı türleri ve yatak kapasitesidir. Örneğin Karadeniz bölgesine Arabistan'dan büyük bir talep olmasına rağmen aile turizmine uygun olması dolayısıyla tercih ettikleri türden apart otel sayısı oldukça yetersiz gözükmektedir. Bunların birçoğu özellikle yaz mevsiminde genel olarak zaten dolu olmakta ve gelecek turistler için konaklama imkânı bulunmamaktadır. Dolayısıyla Suudi turistlerin özellikle ilgi duyduğu Karadeniz eksenli bir tanıtım kampanyasının sonuç olarak başarılı olabilmesi için mezkûr destinasyonlardaki yatak kapasitesinin artırılmasına yönelik olarak da birtakım yatırım çalışmalarının yapılması gerekmektedir. Bu noktada örneğin Suudilerin genel olarak tercih ettikleri kaliteli apart otel tesislerin ve daha çabuk yapılabilecek bungalov tarzı evlerin oluşturulması bir çözüm olarak gözükmektedir. Ayrıca bölgedeki halkın evlerini, İstanbul ve Yalova örneklerinde olduğu gibi yazın turistlere kiralama yoluyla turizm etkinliğine katılma konusunda bilinçlendirilmeleri de pratik bir çözüm olabilir.
- Öte yandan Arabistanlılar genel olarak tatilde uzun kalma özelliğine sahip oldukları için oteller, kalabalık bireylerden oluşan bu aileler açısından çok cazip değildir. Nitekim Suudi turistlerin sıklıkla apart otellere yönelik talepleri bundan kaynaklanmaktadır. Bu bakımdan da ülkemizde başka konaklama seçenekleri oluşturulmalıdır. Bunlar, devre mülkler, pansiyonlar, apart oteller olabileceği gibi, sıklıkla tercih edilen destinasyonlardaki halkın evlerini kiraya vermeye özendirilmesi de pratik bir çözüm olabilir.

KÖRFEZDEKİ ÖNEMLİ BASIN VE YAYIN KURULUŞLARI

12.1. Önemli TV Kanalları

Suudi Arabistan	**B.A.E**	**KUVEYT**	**KATAR**	**BAHREYN**	**OMAN**
MBC	Dubai TV	MBC2	Al Jazeerah	Bahrain TV	MBC1
Al Jazeerah	MBC2	Kuwait TV	MBC2	Al Maeref TV	MBC3
Kanal 1	MBC1	MBC1	MBC1		MBC Max
KSA Two	Al Jazeerah	Al Rai	Star Plus		
Ahbariyye	Sma Dubai				
Riyadiyye					
Qur'an					
Sünnet					
İktisadiyye					
Sekafiyye					
Ajyal					
Al Majd					

12.2. Önemli Gazete ve Dergiler

Suudi Arabistan	B.A.E	KUVEYT	KATAR	BAHREYN	OMAN
Al-Hayat	Al-Khaleej	Al Rai Al Aam	Al Sharq/Qat	Al Wasat	Al-Isbou
Al-Sharq	Gulf News	Al Watan	Khaleej Times	Al Ayam	Al-Shabiba
Al-Awsat	Al Khaleej Al Iktisadi	Kuwait Times	Gulf Times Daily	Akhbar Al Khaleej	Al-Watan
Al-Jazeera	Al Ittihad	Al Qaba	Al Watan/Qat	Al Waqt	Times Of Oman
Al-Riyadh	Kabayan Weekly	Arab Times		Al Watan	Oman Tribune
Oqaz	Khaleej Times	Arab Times		Gulf Daily News	Muscat Daily
Ahlan Wa Sahlan	AME Info			Bahrain Traveller	
Sawah	Arabian Business			Bahrain Confidental	
Wijhat	Xpress			Woman	
Al Mousafir	7Days			Signature	
Sayidaty	Al Emarat Al Youm			Shout	
Rotana				Gulf Insider	
Crystal				Cientele	
Adwa					
Layalina					
Al-Rajol					

12.3. Önemli Radyolar					
Suudi Arabistan	**B.A.E**	**KUVEYT**	**KATAR**	**BAHREYN**	**OMAN**
Ar-Riyad	Abu Dhabi Radio-Holly Quraan	Al Koran Program	Radio Sawa	Radio Bahrain	Oman Radio
Radio 1	Radio 4	Marina FM	MBC FM		Hi FM
Radio 2	HUM FM	Super Station	Emarat FM-Arabic		HALA Fm
Radio Dal	City FM	Radio Sawa	Radio One		
			Qatar Radio- Arabic		

KÖRFEZ SEYAHAT ACENTALARI İLETİŞİM BİLGİLERİ

Körfez Ülkelerindeki seyahat acentelerine ait iletişim bilgileri ilgili ülkelerin Turizm Müşavirlikleri ile Ticaret Ataşeliklerinden ve turizmle ilgili internet sitelerinden temin edilmiştir.

Suudi Arabistan Seyahat Acenteleri

Ülkede Türkiye paketi olan 100 civarında acente bulunmakla birlikte, sadece Türkiye için çalışan tur operatörü bulunmamaktadır. Türkiye'ye operasyonu olan tur operatörleri ve seyahat acentelerinin en büyükleri şunlardır: Al Tayyar Travel, Al Fursan Travel, Arabian Travel, Attar Travel, Kanoo Travel, Mousim Travel, Muayed Tourism, Saudi International Travel Agency, Saudi Wings, Zouman Travel. (Riyad Turizm Müşavirliği)

13.1. Suudi Arabistan Seyahat Acenteleri

	Acente İsmi	Adres	Sorumlu Kişi	e-mail
1	AL TAYYAR TRAVEL	PO Box:52660, 11573 Riyadh,Tel: 4633133	Mohammad Corky/group sales manager	m.corky@altayyargroup.com
2	FURSAN TRAVEL	PO Box:58458, 11594 Riyadh:Tel: 2931023 Hamza / 0502844018	Hamza Babikr atta Gaffar/tours manager	hamza@fursan.com.sa
3	SARH TRAVEL	PO Box:2847, 12343 Riyadh,Tel: 4941111	Farouk Kridli/Tours manager	mo@alsarh.com.sa
4	ZAHED TRAVEL	PO Box:6720, 11452 Riyadh,Tel: 4602829	Mohamed Sadiq Hussain/reserv. ticketing staff	mhkhaja@zahid.com
5	KANOO TRAVEL	PO Box:753, 11421 Riyadh,Tel: 4772228	Yousef Ahmed al Mujiabel/ mith in-charge	alihasan@ruh.kanoosa.com
6	SAUDI INTERNATIONAL TRAVEL AGENCY (SITA)	PO Box:8384, 11482 Riyadh,Tel: 4652021	Waleed Al Subeae/general manager	gm@aldawleyah.travel
7	THEYAB TRAVEL	PO Box:1339, 11431 Riyadh,Tel: 4777888	M. A. Khader Rasheed/tours manager	rasheed@att.com.sa
8	ELAF TRAVEL	Al-Nakheel Center – Madinah Road PO Box 13541 Jeddah 21414 Tel: +966 2 664 1233 Faks: +966 2 665 2830		info@elafgroup.com
9	ACE TRAVEL	P.O. BOX 21076, Riyadh 11475, Tel: 0 1 4648810 Faks: 01 4620082	Rizwan Riaz Ahmed/Travel Counselor	rizwan@ace-travel.com
10	SAUDİ TRAVEL & TOURİST BUREAU (STTB)	PO Box: 85205 Tel: 01 4658222 Faks: 01 4652953	Fahad Abdurrahman Hasen al Qusaibi/General Manager	http://www.sttb.com
11	ARABIAN COMPANY FOR TRAVELLERS SERVICES (ACTS) (RİYAD)	PO Box: 4827, 11412 Riyadh Tel: 4647480	Ammar Kridlie/Incharge of tourism	ammar@actstour.com
12	ATTAR TRAVEL (RİYAD)	PO Box:364, 11411 Riyadh; Tel: 2178555	Hany Alfauomy/regional manager	elfayoumi@attar-travel.com
13	KHALAF AGENCY (RİYAD)	PO Box: 5099, 11422 Riyadh,Tel: 2160203	Waleed Ahmed/tourism manager	waleed@alkhalaftravel.com
14	MOUSIM TRAVEL (RİYAD)	PO Box:21660, 11485 Riyadh,Tel: 4779999	Roshan Pillai/General manager	roshan@almousim.com.sa

	Acente İsmi	Adres	Sorumlu Kişi	e-mail
15	NAJD WINGS FOR TRAVEL (RİYAD)	PO Box: 6297,Tel: 2477775	Şerif Adel/general manager	sherif@najd-group.com
16	TASHELAT TRAVEL (RİYAD)	PO Box:1488, 11431 Riyadh,Tel: 4768991	Akram Alasbahi/branch manager	info@ttt.com.sa
17	WORLDTRAVELLER (RİYAD)	PO Box: 365812 Riyadh 11393 KSA Tel: 014609065 Fax: 014605737	Tareq Al Shurafa/General Manager	tareq@worldtravellerco.com
18	ZAHRAN TRAVEL (RİYAD)	PO Box:656, 11472 Riyadh,Tel: 4193222	Hussam Hamoudeh/General Manager	hhamouda@zahrang.com
19	AL MOJİL TRAVEL & TOURS (DAMMAM/AL KHOBAR)	P. O. Box: 1624, Al-Khobar 31952, Kingdom of Saudi Arabia /Dammam: +966 3 842 2223	Muhammad al Khaldi/General Manager	enquiry@almojilholidays.com
20	AL SHİTAİWİ TRAVEL & TOURİSM (JEDDAH)	PO Box: 109275 Tel: +966 2 679 4022	İmad Sulaiman/Manager Tours	admin@alshitaiwitours.com

13.2. B.A.E Seyahat Acenteleri

Acenta	Telefon	Web	E-Mail
AL RAİS TRAVEL	Dubai 3520100- 3520700	www.alrais.com	alrais@emirates.net.ae
AL SHAFAR TRAVELS	Dubai 3533900- 3533883		asts@emirates.net.ae
AL SHAMSİ TRAVEL & TOURİSM	Dubai 2222122 -2233635		shamsitr@emirates.net.ae
AL TAYER TRAVEL AGENCY	Dubai 2236000 -2289270	www.altayer-travel.com	atta@emirates.net.ae
AL YOUSEF TRAVEL AGENCY	Dubai 2733808- 2734464	www.daallo.com	daallo@emirates.net.ae
ANTA TRAVELS	Dubai 2688891- 2693134		antadxb@emirates.net.ae
ARABİAN AİR TRAVEL AGENCY	Dubai 2236340- 2281735	www.arabiantravel.com	arbtours@emirates.net.ae
BRİLLİANT TRAVELS	Dubai 2273777- 2226840		sofinas@yahoo.com
CONCORD TRAVELS & TOURS	Dubai 3965000- 3965222		concordt@emirates.net.ae
CONTİNENTAL TRAVELS	Dubai 2237777- 2218059		itshols@emirates.net.ae
DESERT ADVENTURES TOURİSM (LLC)	Dubai 2242800- 2242900	www.desertadventures.com	samir@desertadventures.ae
DİNERS WORLD TRAVEL	Dubai 2237339- 2239591	www.dinersworldtravel.com	dwttrvl@emirates.net.ae
DUBAİ TRAVEL & TOURİST SERVİCES	Dubai 3367727- 3365661	www.dubai-travel.ae	dttsdxb@emirates.net.ae
EİSA TRAVELS	Dubai 2955444- 2955554		eisafgsc@alserkal.net.ae
EMİRATES HOLİDAYS	Dubai 3439999- 3439222	www.emirates-holidays.com	emirates.holidays@emirates.com
EMİRATES TRAVEL AGENCY	Dubai 3355255- 3355655		emirtrvl@emirates.net.ae
GULF & WORLD TOURS AND TRAVEL	Dubai 2831001- 2831007	www.belhoul.com	gwtt@belhoul.com
GULF VENTURES-MMI TRAVEL	Dubai 2095568- 2095503	www.mmidubai.com	marya@mmi.ae
GULF WİNGS TRAVEL AGENCY	Dubai 2664623- 2660746		gulfwing@emirates.net.ae
GULLİVERS TRAVEL ASSOCİATES	Dubai 3248899- 3248989	www.gta-travel.com	gta.mena@gta-travel.com
INTERNATİONAL TRAVEL SERVİCES	Dubai 3351135- 3351150		itshols@emirates.net.ae
KANOO TRAVEL AGENCY	Dubai 3938400- 3931545	www.kanoo.com	kanootrl@kanoo.co.ae
KAZİM TRAVEL AGENCY	Dubai 3597676- 3597979		kazmtrvs@emirates.net.ae
MOHEBİ AVİATİON LLC	Dubai 3534444- 3533393	www.mohebi.com	aviation@mohebi.com

Acenta	Telefon	Web	E-Mail
NET TOURS	Dubai 2668661- 2668662	www.nettoursdubai.com	nettours@emirates.net.ae
OASİS ADVENTURES	Dubai 3976161- 3971276		ibtours@sharaftravel.com
OBAİD AL SHAİKH TRAVELS	Dubai 2218989- 2282833		obaiddxb@emirates.net.ae
OMAN TRAVELS	Dubai 3300096- 3300450	www.omancargo.ae	omandrvl@emirates.net.ae
OVERSEAS TRAVELS L.L.C	Dubai 3533338- 3532229		jaikara@emirates.net.ae
PAN WORLD TRAVEL & TOURİSM	Dubai 3346699- 3377992		dxbpanwt@emirates.net.ae
RAİS HASSAN SAADİ (L.L.C.)	Dubai 3521515- 3526412	www.rhsgroup.com	rhsgrp@rhsgroup.com
SALEM AHMED AL MOOSA	Dubai 3371270- 3379034	www.almoosa.com	almoosa1@emirates.net.ae
SHARAF TRAVELS	Dubai 3596667- 3972276	www.sharaftravel.com	leisure@sharaftravel.com
SHARJAH NATİONAL TRAVEL & TOURİST	DubaiAgency 2829000- 2829988	www.snta.com	holidays@snta.com
SULTAN TRAVEL & TOURİSM	Dubai 3554422- 3556465		sultan@emirates.net.ae

13.3. Kuveyt Seyahat Acentaları

Acenta	Website	E-mail	Sorumlu Kişi	Görevi
IDRİS TRAVEL	www.idrisgroup.com	travel@idrisgroup.com, idristrading@hotmail.com	Ahdy Boutrous	General Manager
MUSAAD AL-SALEH TRAVEL CO.	www.msstravel.net	majed@msstravel.net	Majed Al-Trabolsi	Sales & Marketing Manager
AL-MAKTAB TRAVEL & TOURİSM	www.almaktab.com	mfarouk@almaktab.com, faten@almaktab.com	Ismail Hamdan	General Manager
BARAKAT TRAVEL CO.	www.barakattravel.com	executive@barakattravel.com, ivan.chacko@barakattravel.com	Tayseer Barakat	President
BAYAAN TRAVEL & TOURİSM		alabduljalil_travels@yahoo.com	Ahmad Al ghaith	General Manager
BEHBEHANİ TRAVEL BUREAU	www.behbehanitravel.com	info@behbehanitravel.com, g.abuzulof@behbehanitravel.com	George Abuzulof	General Manager
HOUSE OF TRAVEL	www.houseoftravelq8.com	59mith@houseoftravelq8.com	Yousef Al Bader	President
AL-SAYER TRAVEL CO.	www.mbs-group.net/travels.html	travel@mbs-group.net	Munir Al Razzaz	Dty. General Manager
FAHAD TRAVEL AGENCY		alfahaduniversaltravel@hotmail.com	Abdul Latif Fahad	General Manager
KUWAİT INT'L TRAVEL & TOURİSM CENTER		kittc@diabehbehani.com	Hana Hablawy	General Manager
BOODAİ AVİATİON AGENCİES	www.boodai.com	ba@boodai.com, monzer@boodaiaviation.com	Monzer Anis Najia	VP & General Manager
SAYED HUSSAİN & SONS TRAD. CO.	www.alsayedkw.com	gsayed@qualitynet.net	AbdulAziz Sayed Ali	General Manager
MOHAMMAD SALEH & REZA YOUSEF BEHBEHANİ CO.	www.kuwait-toplist.com/msrybc	msrybco@qualitynet.net	Vijay Kapur	General Manager
AL RASHED INTERNATİONAL TRAVEL CO.	www.al-rashed.com	ritc@al-rashed.com	Taleb Yousef	General Manager
REEM TRAVEL & TOURS		reemtravel1@yahoo.com	Rania Alghanim	General Manager
MORAD YOUSEF BEHBEHANİ EST.	www.moradbehbehani.com	sales@moradbehbehani.com , sales@moradyb.fasttelco.com	Hari Menon	General Sales Manager
AUTOMATE SYSTEMS CO.	www.asc-me.net	info@asc-me.net	Saleh Al-Askar	Chairman

Acenta	Website	E-mail	Sorumlu Kişi	Görevi
AWALİ TRAVEL & TOURİSM CO.		alawalitravel@yahoo.com	Khaled Al-Hamad	General Manager
B & S TRAVELS		bstrvl@gmail.com	Ahmed monsoor	General Manager
ALGHANİM INDUSTRİES	www.alghanim.com	it_ho@alghanim.com	Kutayba Yusuf Ahmed Alghanim	Chairman
ROYAL TRAVEL & TOURİSM CENTER		royaltt@qualitynet.net	Abu Bakr Hussain	General Manager
DİA BEHBEHANİ TRAD. & CONT. CORPORATİON	www.diabehbehani.com	dbcorp@diabehbehani.com	Dia Behbehani	President
AL-BADER STATİONERY	www.al-bader.com	bader@al-bader.com	Hamad Al-Bader	Chairman
EASA HUSSAİN AL YOUSİFİ & SONS GEN. TRAD. & CONT.	www.yousifi.com.kw		Adel Al Yousifi	President & Vice Chairman
AL BURAQ TRAVELS & TOURS		btt_travel@hotmail.com	Abdul Reda Morad	General Manager
AJWAA TRAVELS	www.ajwaatravels.com	info@ajwaatravels.com	Mo'taz Al Oush	General Manager
ACTİON GROUP HOLDİNGS COMPANY K.S.C.C.	www.actionkuwait.com	riad@actionkuwait.com	Eng.rawaf	Chief Executive Officer
GULF EMPLOYMENT COMPANY (GEC)	www.kanee.com	info@kanee.com	Zeina al Mulla	Chairman
AL-RASHED INTERNATİONAL TRAVEL CO.	www.al-rashedtravel.com	beju@al-rashed.com, info@al-rashed.com	Taleb Yousef	General Manager
DİSCOVERY TRAVEL & TOURİSM	www.discoverytravel.com.kw	info@discoverytravel.com.kw , sales@discoverytravel.com.kw	Mahmoud AlTali	Vice President, Sales & Marketing
L. J. TRAVEL & TOURİSM	www.ljtravel.net	info@ljtravel.net	Mohamed Mallah	CEO
AZZAD TRAVEL & TOURİSM	www.azzadgroup.com	azzadtt@kems.net, sa.azzad@asc.kems-net.com	Jamal	Manager
ALYOUSİFİ TOURS & TRAVEL	www.yousifi.com.kw	tours@yousifi.com.kw	Ahmed Adel	Managing Director

Acenta	Website	E-mail	Sorumlu Kişi	Görevi
MUBASHER HOLİDAYS	www.mubasherholidays.com	alawadi@mubasherintl.com, manoj@mubasherholidays.com	Abdulrahim Alawadi	President
AL SANE TRAVEL AGENCY		alsanetravel@yahoo.com	Mahmoud Sleiman	General Manager
KUWAİT WİNGS CO. (TRAVEL & TOURİSM)	www.kuwaitwings.com	info@kuwaitwings.com	Abdul Rahman Al Habeeb	General Manager
JORDAN TRAVEL AGENCY		sales@jordanta.com	Farouk Habayeb	Manager
MASTER AVİATİON TRAVEL & TOURİSM	www.masteraviation.com	info@masteraviations.com	Zakira al-Asaad	General Manager
LAUSANNE TRAVEL & TOURİSM	www.lausannetravel.com	info@lausannetravel.com	iliyas al-mosoor	Office Manager
BADUR TRAVEL	www.badurtravel.com	shajil@badultravel.com, mush-taque@badurtravel.com	Shajil Bappayil	Sr. Travel Consultant
AL-OTHMAN WORLD TRAVEL & TOURİSM		alothmantrvls@hotmail.com	Bahjat Ibrahim	General Manager
GOLDEN GATE TRAVEL & TOUR-İSM	www.gg-travels.com	huda@gg-travels.com, info@gg-travels.com	vargese	Sales Manager
AL-WAFA AL-ARABİA CO.	www.wafa-a.com	info@wafa-a.com	Majed Ahmad Al-Jasem	President
ACTİVE X GROUP CO. GEN. TRAD. &CONT .CO.	www.activexholidays.com	info@activexholidays.com	Hilal Nissan	General Manager
AL-ADWAR TRAVEL & TOURİSM CO.	www.adwartravels.com	alex.adwar@gmail.com	Thomas Jacob	General Manager
AL NOOR TRAVEL & TOURİSM		alnoortravel@hotmail.com	Adnan Ghayam	General Manager
AİRPORT AİRWAYS	www.airportairways.com	ayman@airportairways.com	souad al-kout	General Manager
GLOBAL HOLİDAYS	www.globalholidays.cc	bassel@globalholidays.cc	Bassel Nassif	Managing Director
MONACO TRAVEL & TOURİSM	www.monacotrav.com	josephinemay@monacotrav.com, info@monacotrav.com	Josephine May Mateo	Corporate Supervisor
SANBOUK TRAVEL	www.sanbouktravel.com	info@sanbouktravel.com	amir zurekqi	General Manager
LEADERS TRAVEL & TOURİSM	www.leaderstourism.com	mohammedj@leaderstourism.com	Mohammed Jabr	Marketing Executive
GREEN ICE G.T.C. COMPANY	www.gi-kw.com	info@gi-kw.com	Ola Embabi	Managing Director

Acenta	Website	E-mail	Sorumlu Kişi	Görevi
AL-SHAMEL HOLİDAYS	www.alshamel.ae	kuwaitholidays@alshamel.com	Majed Kassem	Sales Manager
RASHİD AL-KHARAFİ CENTER FOR TRAVEL & TOURİSM	www.khms.net	alkharafi_travels@hotmail.com, ghazi1969@hotmail.com	M. Kharafi	General Manager
MAİSOUR TRAVELS		maisourtravels@hotmail.com	Ajeel Al-Adwani	General Manager
IMPERİAL GROUP TRAVELS & TOURİSM	www.igtravel.net	lucy_astor@hotmail.com	Lucy Astor	Sales Manager
SUNSET TRAVEL	www.sunsetq8.com	md@sunsetq8.com, travel@sunsetq8.com	Mohamed Danab	General Manager
SANAM TRAVEL		sanam@kems.net	Elias Kachouh	General Manager
RİTZ TRAVEL & TOURİSM CO.	www.ritztravels.com	ritz@ritztravels.com, tameem@ritztravels.com	walid nawashi	Office Manager
AL-ALAMİYAH HOLİDAYS	www.alamiyah.com		Fadel Qattan	Manager – Marketing
AL-SALHİAH WORLD TRAVEL & TOURİSM CO.		alsalhiahworld@hotmail.com	Osamah Awad	Financial Manager
PAN ARAB TRAVELS CO.	www.patravels.com	info@patravels.com, monzer@patravels.com, ghadeer@patravels.com	Sheikha Anwar M. Al-Jaber Al-Sabah	Managing Partner and Owner
HORİZON TRAVEL & TOURİSM	www.horizontrvl.com	jason@horizontrvl.com, info@horizontrvl.com, ghazali@horizontrvl.com	Abdulrahim Al-Awadi	Chairman
DNATA TRAVEL	www.dnata.com	mohd.zaher@dnata.com.kw, noura.smith@dnata.com.kw	M. A. Zaher	Senior Travel Consultant
AL-SHAMEL INTERNATİONAL	www.alshamel.com	kuwaittravel@alshamel.com, derin.cameron@alshamel.com	Derin Cameron	CEO
AL-BAHAR TRAVEL AGENCY	www.albahargroup.com	bahartrv@kuwait.net	Suhail Charbine	General Manager
FAHAD A. AL-RASHED & SONS TRAVEL & TOURİSM CO.	www.flyrashed.com	info@flyrashed.com	Abdullah F.A. Al-Rashed	General Manager
AL-ABEER TRAVELS & TOURİSM CARGO		alabeer1@hotmail.com	Abdul Qadir	Sales Officer
AL RAJAA TOURİSM & TRAVEL		AL RAJAA TOURİSM & TRAVEL	Muhammed Othman	Sales Executive
AHMED AL-BADER TOURİSM & TRAVEL	www.absckwt.com.kw	abtt@absckwt.com.kw, roby@absckwt.com.kw	Roby John John	Operations Manager
ALSHAMEL INTERNATİONAL	www.alshamel.com	KuwaitTravel@Alshamel.com	Ola Baadarani	Marketing Manager

13.4. Katar Seyahat Acenteleri

Acenta	Tel	Faks	Sorumlu Kişi	Web	E-mail
AAMAL COMPANY Q S C	44350666 - 44864324	44350777	Trevor Baıley,Mohd Ramahı	www.aamal-travel.com	info@aamal.com.qa
AAMAL TRAVEL & TOURISM	44930103	44930102	Ayman Morrar	www.aconagency.com	info@aamal-travel.com
ACON TRAVELS	44354355/44356501	44354353	Naser Karukapadath	www.aljabertravels.com	naser.k@aconagency.com
AL ANSARI & PARTNERS TRDG WLL	44604532 - 44651783	44651738	P T Mohd Aslam		aslam148@qatar.net.qa
AL JABER TRAVELS & TOURS	44442015	44442016	Jack Saba	www.aljabertravels.com	info@aljabertravels.com
AL MULLA TRAVELS	44413404 - 44414066	44414145	Mohd Hussaın Al Mulla		almullatravels@hotmail.com
AL SULAIMAN TRAVELS	44355006 - 44821163 - 44646770	44355007	Hany Nakıb	www.alsulaimantravel.com	sulmantravel@qatar.net.qa
ALI BIN ALI TRAVEL & CARGO	44441161	44441160	Saeed Al Hajrı	www.alibinali.com	travel@alibinali.com
ARABIAN ADVENTURES	44361461	44361471	Hassan Hıjjı		arabvent@qatar.net.qa
BLACK PEARL TOURISM SVCS	44357333 -	44354888	Rashıd J Al Tamımı		qatar_blackpearl@yahoo.com
CITY TRAVELS	44321147	44423870	Mohd Hassan Al Romaihı		ctytrvls@qatar.net.qa
DARWISH TRAVEL	44418666	44427711	Murtuza Alı	www.darwishholidays.com	
DESTINATIONS OF THE WORLD	44671200	44673200	Mohammed Hassan Al Qayed	www.dotw.com	dotw@qatar.net.qa
FALCON TRAVEL	44354777	44354666	Joseph Mathews	www.falcontravelqatar.com	info@falcontravelqatar.com
FEDERAL TRAVEL AGENCY LTD	44320803 - 44321914 - 44323586	44419040	Mohd Saad Ismaıl		fedtravl@qatar.net.qa
GULF ADVENTURES TOURISM LLC	44221888 - 44221813 - 44221817	44221899	Emad Abu Jalala	www.gulf-adventures.com	operations@gulf-adventures.com
HAPPY JOURNEY TRAVELS	44666661 - 44445040 - 44445045	44350759	Haythem Zeıd		res@happyjourney.com.qa
HORIZON TRAVEL & TOURISM	44232888	44364303	Ms Kolaıt Bolıce	www.horızontrvl.com	kolait@horizonqatar.com.qa
INTERNATIONAL TRAVEL & TOURISM (I T T)	44432234	44440552	Saleh Al Taweel	www.ittqatar.com	itt@ittqatar.com
QATAR INT'L ADVENTURES	44553954 - 44677406 -	44653461	Walid al jaounı	www.qia-qatar.com	info@qia-qatar.com
QATAR TOURIST TRAVELLING CO	44368998 - 44413174	44327653	Juma M Al Kuwarı		
QATAR TOURS	44411414 - 44410345	44351926	Murtuza Alı	www.darwishholidays.com	qatartours@dtco-qatar.com
REGENCY HOLIDAYS	44344444 - 44344413	44478296	Amıla Wıckramasekara	www.regencyholidays.com	inbound@regencyholidays.com
REGENCY TRAVEL & TOURS WLL	44344444 - 44443444	44478296	Tareq Abdullatıf Taha	www.regencyholidays.com	regency@qatar.net.qa
SAHARA TOURS	44221868 - 44221848 -	44134603	Emad Abu Jalala	www.saharatoursqatar.com	info@saharatoursqatar.com
SPACE TRAVEL WLL	44227333	44227320	V Sıvaramakrıshnan	www.mannaitravel.com	space.travel@mannai.com.qa
TOURIST TRAVEL BUREAU	44447499 - 44421832	44321199	Ahmed Hussaın	www.touristtravelbureau.com	tourist@qatar.net.qa
TRANS ORIENT AIR SVCS	44368389 - 44622457	44428088	Zuhaır Hubrack	www.transorıentgroup.com	cargo@transorıentgroup.com
UNIQUE CHOICE	44581695 - 44581697	44581696	Walter dıas	www.uniquechoiceweb.com	ucqatar@uniquechoice.biz

13.5. Bahreyn Seyahat Acentaları

Acenta	Telefon	Faks	E-mail	Web
ALSALAM TRAVEL.	17213434	17213737		
KUBBA KANOO TRAVEL AGENCY CO. W.L.L.	17220220	17229122	legaldept@ybakanoo.net	
GULF TRAVEL AGENCY	17220220	17229122	legaldept@ybakanoo.net	ww.ybakanoo.com
UNITED TRAVEL & SHIPPING AGENCY	17220220	17229122	legaldept@ybakanoo.net	www.ybakanoo.com
MANAMA TRAVEL CENTRE CO. W.L.L.	17222633	17211638		
BAHRAIN OVER SEAS TRAVEL	17552722	17550684		
ALBADER TRAVEL & TOURISM W.L.L.	17213333	17749212	albader@batelco.com.bh	www.albader.com
DELMON TRAVEL AGENCY W.L.L.	17211345	17211020	delmontrvl@batelco.com.bh	
BAHRAIN INTERNATIONAL TRAVEL	17223315	17210175	bitgm@bahraintravel.com.bh	www.bahraintravel.com.bh
ALKADHIM TRANSPORT TOURISM & TRAVEL	17595000	17595550	alkadhim@hotmail.com	
ALQADHI TRAVEL & TOURISM	17228247	17228239	qadhitr@batelco.com.bh	
AL GOSAIBI TRAVEL AGENCY	17212333	17215501	sale@algosaibitravel.com	algosaibitravel.com
HOUSE OF TRAVEL	17217070	17216216	myagent@batelco.com.bh	houseoftravel.com.bh
TRAVELEX BAHRAIN W.L.L.	17530082	17273866	jawad@jawad.com	
AL KABI TRAVELS AND TOURISM	17490008	17773979		
SABRE TRAVEL NETWORK MIDDLE EAST CO.W.L.L.	17201026	17537557	may371@yahoo.com	
AL KHAJA TRAVEL & TOURS S P C	17296166	17290308		
CONCORD TRAVEL & TOURS W.L.L.	17216171	17216083		
ASIA TRAVEL & TOURISM CO. W.L.L.	17213331	17211988		
ALNASER TRAVEL & TOURISM	17596464	17591540		
ALNOAIMI TRAVEL AGENCY	17291678			
OMEGA TRAVEL & TOURS	17725393	17725203		
WORLD TRAVEL SERVICES CO. W.L.L.	17225650	17210277	wtsgm@batelco.com.bh	www.unitaggroup.com.bh

13.6. Oman Seyahat Acentaları

Acenta	Telefon	Fax
Airlink Travel & Tourism	780282	780284
Al Ahlam Tours llc.	692612	692613
Al Areesh Toursim Camp	9317107	590144
Al Azri Toursm	412368	412368
Al Darwish Travels	792460	792463
Al Harthy Al Araimi Travel & Cargo llc.	799966	796716
Al Hashar Tourism Travels & Cargo	7736338	7730938
Al Taie Travel & Tourism	708179	706965
Arabian Sands Tourism Services	566147	566147
Aries Travels	704692	704719
Assarain Travel & Tourism	564500	564262
Baabood Travels	290726	297353
Bahla Travel & Cargo Agencies llc.	782934	701188
Bahwan Tours	704455	700483
Bahwan Travel Agencies llc.	704455	700483
Blue Falcon Travel & Commercial Co.	782951	782956
Buraimi Travel Agency llc.	650224	650976
Centre Holidays	700326	795237
Dhofar Tourism Co	290641	290643
Earron Tours	693892	693895
Eihab Travels llc.	796387	793849
Empty Quarter Tours	957093	698292
Ettin Tours	235775	235775
Fahad Express	702780	
Four Trading Est.	299571	299571
Global Travel Services llc.	782266	706400
Golden Land Trading llc.	7711178	7712157
Golden Tours	782255	785648
Gulf Express Co llc.	796131	799477
Hamdan Travel & Tourism Agency	295011	296746
Jabal Shams Travels	411225	411225
Khasab Travel & Tourism	702541	
Majan Intl Agencies Travel & Tourism llc.	700797	792592

Acenta	Telefon	Fax
Marmul Travel & Tourism Agencies llc.	602868	602295
Mazyouna Travel Tourism & Cargo llc.	685591	685593
Mezoon Travel Agency	796680	795721
Midland Tourism	607384	607384
Moon Travels	796300	706418
Mughasil Oman Trdg Co.	297654	
Muscat Travel Agency	703403	
National Travel & Tourism	566046	566125
National Travel Agency	290699	
Oman Mechanical Services Co ltd llc.	563898	562691
Acenta	Telefon	Fax
Airlink Travel & Tourism	780282	780284
Al Ahlam Tours llc.	692612	692613
Al Areesh Toursim Camp	9317107	590144
Oman National Transport Co SAOC	590046	590152
Oman Tourism & Travel Agencies	7730881	566887
Oman Travel & Tourism Bureau llc.	789845	789843
Oman Travel Bureau	701128	
Oman United Agencies llc.	467797	467147
Orient Holidays	604902	692681
OUA Travel Centre	708635	796998
Rasmia Travels llc.	705035	797336
Risail Travel Agency llc.	510012	510378
Saiba Travel & Tours	784546	784561
Select Travel llc.	707303	
Sunrise Travel & Tourism llc.	694505	694575
Sur Travel Agencies llc.	603992/997	603959
United Touring Co.	566046	566125
United Tours	791710	799502
United Travel llc.	703303	799502
Universal Travel & Tourism Agencies llc.	786600	786989
Zubair Tours	708071	794980

Kaynak: http://www.tourism-oman.com/tourism.htm#4 (erişim tarihi 02.0

ARAP TURİSTLERİN TÜRKİYE İLE İLGİLİ ŞİKÂYET VE TALEPLERİ

Tur Operatörlerine ve Seyahat Acentelerine tatilleri ile ilgili geri bildirimde bulunan Arap turistlerin Türkiye ile ilgili şikâyet ve talepleri aşağıdaki gibidir.

Şikayetler:

- Rakip ülkelerle karşılaştırıldığında özellikle İstanbul'da konaklama ücretlerinin yüksek olması
- Turizm mevsiminde -yeterli sefer sayısı olmaması dolayısıyla- THY'de Türkiye'ye biletin bulunamaması ve biletlerin de, Arabistan halkının gittiği kimi destinasyonlara oranla pahalı olması
- THY uçaklarının Körfez'den kalkış saatlerinin uygun olmaması
- Arapça bilen rehber sayısının az olması
- Türkiye'deki 4 yıldızlı otellerin standartlarının Avrupa'daki 4 yıldızlı otellere göre daha düşük olması
- 5 yıldızlı otellerin zaman zaman elektrik tasarrufu için yaz döneminde klimaları kapatması
- Döviz bürolarında kredi kart bilgilerini vererek nakit para çekimi yapan bazı turistlerin kartlarından 3 ay sonra bile fazladan para çekilerek mağdur edilmeleri
- Ticari taksilerin pahalı olmasının yanında şoförlerin ödenmesi gerekenden fazla para talep etmeleri veya müşterilerini aldatmaya çalışmaları

Talepler:

- THY'nin Körfez Ülkeleri'nden Antalya'ya Haziran-Eylül döneminde haftada bir veya iki direk sefer koymaları
- Havalimanı varış salonlarında gelen yolcular için kolaylıkla görülebilen veya bulunabilen noktalarda şehri tanıtıcı broşürler, haritalar, toplu taşıma araçlarının rota ve saatlerini gösteren broşürlerin dağıtılması
- Özellikle İstanbul'da toplu taşıma araçlarının nasıl kullanılabileceği ile ilgili bilgilendirici broşürlerin dağıtılması
- Başka ülke vatandaşları olan hizmetçileri ile tatile gelmek isteyen zengin Arap turistlerin hizmetçilerine vize işlemlerinde kolaylık sağlanması

SONUÇ

Arap turizm pazarının %60'nı oluşturan ve Avrupalı turistlere göre ortalama 4 kat fazla harcama yapan Körfez Ülkeleri vatandaşlarına yönelik bu çalışmada önerilen görüşler doğrultusunda turizm sektör temsilcilerinin kendi tecrübe ve öngörülerini de göz önünde bulundurarak stratejik pazarlama planı hazırlamaları gerekmektedir.

Batı Akdeniz Bölgesi açısından sadece Avrupalı turistlere bağımlı kalmak her zaman için risk taşımaktadır. Avrupa'da yaşanan ekonomik krizler nedeniyle İspanya ve Yunanistan'ın Antalya'ya alternatif olarak tercih edilmesi, Antalya turizm ekonomisini doğrudan etkilemektedir. Bu yüzden Batı Akdeniz Bölgesi'nin yeni pazarlara açılması turizm sektörünün küresel ekonomik krizlerden olumsuz etkilenme riskini azaltacaktır.

Arap turist sayısındaki artışın Avrupalı turist sayısını azaltacağını düşünmek doğru değildir. Çünkü zengin Arap turistlerin %90'nı 11 Eylül olaylarından önce Avrupa'ya gidiyordu ve bu oran günümüzde azalsa bile %46 ile Avrupa hala zengin Körfez Arapları tarafından en çok tercih edilen destinasyondur. 2011 yılında Körfez Ülkeleri'nden Türkiye'ye gelen turistlerin toplam turistlere oranının %1,19 olduğu düşünüldüğünde turizm sektörünün Körfez pazarını göz ardı etmemesi gerektiği görülmektedir.

Batı Akdeniz Bölgesi açısından Körfez turizm pazarına girişin en önemli iki anahtarı ulaşım sorununu çözecek direk uçuşların olması ve tanıtım faaliyetleridir. Ulaşım konusunda başta THY olmak üzere havayolu şirketlerinin ikna edilmesi gerekmektedir. Tanıtım konusunda da hem kaynak israfını önlemek hem de etkin tanıtım yapabilmek için turizmle ilgili STK'lar, Turizm Müşavirlikleri ve İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı ve özel sektör temsilcileri birlikte hareket etmelidir. Tüm tanıtım kanalları kullanılarak tanıtım faaliyetleri en az on yıl boyunca yoğun bir şekilde sürdürülmelidir.

Pazarda tutunmak ve pazar payını büyütmek için Arap turist profiline uygun müşteri merkezli pazarlama stratejik planı uygulanmalıdır ve bu eylem planının turizmden kazanç sağlayan tüm kesimlerce benimsenmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

1. *http://blog.euromonitor.com/2011/01/euromonitor-internationals-top-city-destinations-ranking.html*
2. *http://blog.milliyet.com.tr/turizm-sezonu-biterken-islerini-kaybedenler---/Blog/?BlogNo=266615*
3. *İGEME Ülke Masaları (Erişim Tarihi: 15.09.2010) web bilgileri http://www.igeme.org.tr*
4. *www.imf.org*
5. *http://www.marcopolis.net/kuwait-facts-figures.htm*
6. *http://tr.wikipedia.org/wiki/Katar*
7. *http://tr.wikipedia.org/wiki/Bahreyn*
8. *http://tr.wikipedia.org/wiki/Suudi_Arabistan*
9. *http://www.indexmundi.com*
10. *http://tr.wikipedia.org/wiki/Birle%C5%9Fik_Arap_Emirlikleri*
11. *http://www.usak.org.tr/menu.asp?id=3&yid=91*
12. *2012 yılı üçüncü üç aylık pazar raporu(Suudi Arabistan Krallığı)Es Hüseyin,Riyad Turizm Müşavirliği*
13. *Dubai Kültür ve Tanıtma AtaşeliğiGörev Bölgesi 2012 yılı Turizm Pazar Raporu,Gönüllüoğlu Sedat, Dubai Turizm Müşavirliği*
14. *www.arabianbusiness.com*
15. *http://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.TVLX.CD*
16. *http://www.e-unwto.org/content/q43301/fulltext?p=a3ca93715270460aa26a4910c3546906&pi=0#section=1061964&page=13&locus=28*
17. *http://www.thepeninsulaqatar.com/qatar/205796-many-still-prefer-to-go-abroad-for-treatment-survey.html*
18. *http://www.medicaltourismco.com/jordan-hospitals/medical-tourism-jordan.php*
19. *POST EVENT REPORT ,Oman Travel Mart 2009*